EVİNİZ
Bakımla

ve

Sigorta ile
Korunur

SİGORTANIZI
Bugünkü Değerle
Yaptırınız

DOĞAN
SİGORTA

Cildinizi ihtimamla besler

Havilland

DÜNDAR ÜNAL

Geceleri, HAVILLAND COLD kremini kullanınız bu krem cildin mesamelerine kadar nüfuz eder ve mantarlaşmaya başlayan hücreleri besler, onlara hayatiyet bahşeder.

Sabahları süreceğiniz HAVILLAND VANISHING kremi yüzünüzün bütün çizikelerini yok eder cildinizi terütaze ve canlı gösterir. Pudra ve allığın daha iyi intibak etmesini sağlar.

MODEL :
Ekose Vist
Fiat .....

Mevsim i
nan zengi
leksiyonu
Ok ma
görünüz.

Posta
sevki
M
Posta
G

HER ZEVK
HER BED
HER KES

Toptan satış :
Elmadağ — T

Hayat

TEMMUZ 1958
100 KURUŞ

Bu sayıda :

Renkli
İSTANBUL HARİTASI
ve
İstanbul'un gezilip görülecek yerleri hakkında umumî bilgi.

Washington Camii
Paris Camii

YAZAN : HIKMET FERIDUN ES

EVİNİZ
Bakımla

ve

Sigorta ile
Korunur

SİGORTANIZI
Bugünkü Değerle
Yaptırınız

DOĞAN
SİGORTA

Cildinizi ihtimamla besler

Havilland

DÜNDAR ÜNAL

Geceleri, HAVILLAND COLD kremini kullanınız bu krem cildin mesamelerine kadar nüfuz eder ve mantarlaşmaya başlayan hücreleri besler, onlara hayatiyet bahşeder.

Sabahları süreceğiniz HAVILLAND VANISHING kremi yüzünüzün bütün çiziklerini yok eder cildinizi terütaze ve canlı gösterir. Pudra ve allığın daha iyi intibak etmesini sağlar.

GÜ-
KONFİ

MODEL : 5
Ekose Vist
Fiat .....

Mevsim i
nan zengi
leksiyonu
Ok ma
görünüz.

Posta
sevki
M
Posta
G

HER ZEVK
HER BEDE
HER KEŞ

Toptan satış :
Elmadağ — Te

YAZAN: HİKMET FERİDUN ES
FOTOĞRAFLAR: SEMİHA ES

İki Cami

Washington Camiinde bayram — Aşağı yukarı bir buçuk milyon dolâra çıkan Washington Camii Amerika'daki Müslümanlar için aynı zamanda sosyal faaliyetlerin toplandığı bir merkez halindedir. İşte bayram günü namazdan sonra Washington Camiinde bir Güney Afrikalı Müslüman grupu ile Türkler bayramlaşıyorlar.

PARİS'TE KADİR GECESİ — WASHINGTON'DA BAYRAM NAMAZI

BİRDENBİRE karşımızda ışıl ışıl bir minare yükseldi.

Tipik Paris mahallesi, Paris evleri arasında bütün ışıklarını yakmış bir minare !.. Bir ezan sesi Monge Meydanında perde perde yükselerek etrafa yayılıyordu.

Paris camiinin önü bir mahşer kalabalığı içinde.

Bu gece, Kadir Gecesi !...

Büyük camiin beş kapısının açıldığı George Desplas ve Quatref Ages sokaklarına baktığınız zaman kendinizi Paris'in göbeğinde değil de, bir Afrika İslâm memleketinde zannediyorsunuz. Fesli, maşlahlı, agelli bir kalabalık. Yanınızdan geçenlerin Arapça, Farsça hattâ Türkçe konuştuklarını işitiyorsunuz. Ayrıca bu büyük İslâm âyini gecesini görmek üzere kaldırımları dolduran bir Fransız, Amerikalı kalabalığı.

Duvarındaki tabelâda La Mosqué de Paris, yani Paris Camii yazan mâbet, bugüne kadar Müslüman memleketleri dışında gördüğüm en büyük cami idi. Üç ayrı sokağa bakan büyük bir arazi blokunu işgal ediyordu. 5 kapısı vardı. İki şerefeli minaresi Fas mimarisinde idi. Şimdiye kadar camide bir çok Afrika sultanları, Müslüman kıralları ve hükümdarlar namaz kılmışlar.

Her gün yüzlerce kişi mâbedi geziyor. Kapıda ayrıca Fransızca ve İngilizce levhalar asılı, bunlarda camiin 100 frank mukabilinde ziyaret edileceği bildiriliyor. Bu para camiin tamiri ve bakımı için oldukça tatminkâr bir gelir kaynağı oluyormuş... Bizden iki Türk talebesi de camii ziyaret etmek istedikleri zaman kapıda kendilerine : «Lûtfen 100 er frank !...» demişler.

Bizim çocuklar da :

— Biz Müslümanız. Yani camiye günde beş vakit girip çıkmak için 500 franktan ayda nüfus başına 15000 frank mı vereceğiz ?

Bunun üzerine kendilerinden özür dilemişler ve Müslümanlardan ziyaret ücreti alınmadığını söylemişler.

Paris Camii, işgal ettiği geniş sahada bir klinik, bir kütüphane ve bir de mektep ihtiva ediyor.

Fransa'daki bu İslâm mâbedi Paris'te o kadar büyük bir isim yapmış ki bu semte gelen otobüsler, «Cami !.» deyip duruyorlar. Sokakların cami önünde birleştiği meydanın ismi «Mosqué de Paris» olmuş. Adresler ona göre tarif ediliyor.

Kadir Gecesi Monge Meydanı saatlerce salât sesleri ile inledi...

Meğer Washington'da da beni başka bir sürpriz bekliyormuş. Biz bütün gazetecileri, Amerikalılar Washington'un meşhur Shearaton Park oteline yerleştirmişlerdi. İlk günü yüzümü yıkayıp da pencereye bir göz atacak oldum. Sanki bir 20 yaş rüyasiyle karşılaşmış gibi oldum. Washington'un meşhur «Kiraz Baharı» başlamıştı. On binlerce meyvasız kiraz ağacı pespembe açmıştı. Dalga dalga, bulut bulut, öbek öbek pembe çiçeklerin arasında tam karşımda uzun bir minare gökyüzüne doğru yükseliyor !... Washington Camiini ilk defa böyle gördüm.

Otelimizin loby'sine her gün büyük bir levha halinde civardaki kiliselerin ve yapılacak âyinlerin bir listesini asıyorlardı. O gün baktım, bunların arasında bir satır : Bayram ibadeti, Washington Camii...

Otel müşterileri arasında bir kaç milyoner Müslüman olduğunu işitmiştik. Bunun için resepsiyonun yanındaki mâbetler listesinde Washington Camii de yer almıştı.

Ertesi sabah giyinirken minaredeki müezzini uzaktan farkediverdim. Hemen sokağa fırladım. Otel ile cami arasındaki parkı geçip Connecticut Avenüye geldim. Camiin yanındaki boş arazide yanyana park edilmiş gayet lüks otomobiller vardı. Bir aralık önümde acayip bir otomobil durdu. Cadillac olmasına Cadillac ama böylesini hiç görmemiştim. Hattâ 1958 modelleri arasında bile. Sonradan öğrendik ki hususi surette tezgâha konulmuş. Ismarlama Cadillac arabasını bayram sabahı Washington Camii önünde gördüm ve içinden de harmanisini savura savura agelli ve simsiyah birer çember sakal bırakmış, yakışıklı iki delikanlı indi. O kadar yakışıklı ve şık gençler ki, âdeta Hollywood gençlerini andırıyorlar. Suudî Arabistanlılar !... Camie doğru ilerlediler. Yanlarındaki inanılmıyacak kadar güzel sarışın genç kadın otomobilde kalarak onları bekliyordu. Prens yahut petrolcü filân olacaklar. Zaten bugünlerde Amerikada, hele Reno, Miami, Hollywood, Las Vegas gibi eğlence ve daha ziyade milyonerler şehirlerinde Suudî Arabistanlıların, Küveytlilerin debdebesine, saltanatına hiç diyecek yoktur. Hemen hepsi de genç, çoğu yakışıklı ve kara sakallı çocuklar. Gırtlaklarının altlarını traş ediyorlar, yanaklarında çizgi halinde simsiyah birer sakal... Ekseriya Arap elbiseleri giyiyorlar. İstisnasız hepsi çılgınca sürat meraklısı... Eğer yanınızdan yıldırım gibi lüks bir Cadillac geçiverse biliniz ki içinde ya bir Küveyt prensi, ya Suudî Arabistanlı bir genç vardır. Çöl, Yeni Dünyaya debdebesini göstermektedir...

Biraz sonra caminin önünde bayramlaşma faslı başladı. Güney Afrika'dan gelmiş, zenci, fakat pek zarif, hattâ kendi ırkının güzeli bir genç kadın bir İstanbullu Türk grupu ile bayramlaşıyor.

Henüz tanışmıyan vatandaşlarımız kendilerini birbirlerine takdim ediyorlar : «Cevat Kiraili... Baltimor Üniversitesinde hoca... Özer Sönmez... Yüksek Mimar... Onur Gökçe... Tarık Gürgân !...»

■

Asya, Afrika, Uzak Doğu'da bulunan 15 Müslüman devletin yardımı ve çalışmasiyle Washington Camii bir milyon iki yüz bin dolâra çıkmış. Diğer masraflarla sonra bu para bir buçuk milyon liraya kadar yükselmiş. Yalnız Asya, Afrikadaki Müslüman devletleri değil, Pasifik Okyanusunda Brunei Sultanlığı, Endonezya, hattâ Güney Philippin adalarındaki Moro Müslümanları, Amerika'daki Trinidat İslâmları cami için yardım toplamışlar. Mâbedin emsalsiz çinileri Türkiye tarafından hediye olarak Kütahyadan Washington'a gönderilmiş. İran en güzel halılarını bu Okyanus aşırı mâbede yollamış. Camideki oymalı ceviz minber ve avizeler ise Mısırdan gelmiş. Bütün islâm dünyasının elbirliği ile inşa ettiği bu cami Amerika'nın hükûmet merkezinin en güzel binası, en büyük süsü olmuş. Caminin yolunu kime sorarsanız size hemen tarif ettikten sonra :

— Göreceksiniz... Çok güzel bina... Güzellik tanrısı !.. diye ilâve ediyor. Washington'a gelen turist mutlaka gidip camiyi görüyor, Washingtonlu'lar, âdeta bu cami ile Müslümanlar kadar iftihar ediyor.

Mâbedin açılışında Amerika Cumhurbaşkanı Eisenhower ve zevcesi de hazır bulunmuş.

Merasimden sonra tarihî bir hâdise de olmuş. Başkan ve zevcesi caminin içini gezmek için ilerlemişler. Kapıya gelince kendilerine iki büyük terlik uzatılmış. Tam Eisenhower bu terlikleri giyeceği sırada etrafına şöyle bir bakmış ve sormuş :

— Hakiki Müslümanlar camiye nasıl giriyorlar ?...

Bir kayyum cevap vermiş :

— Kunduralarını çıkarıp çorapla girerler...

İşte bunun üzerine Eisenhower ve Mamie hemen caminin mermerlerinden birinin üzerine oturuyorlar. Reisicumhur harıl harıl iskarpinlerinin bağını çözerken Mamie de ayakkaplarını çıkarıyor. Sonra ikisi de çoraplarla İran halıları üzerinde ilerliyerek duvardaki eşsiz Türk çinilerine yaklaşıyorlar.

Reisicumhur ile karısının bu hareketi Amerika'daki Müslümanlar üzerinde o kadar büyük, o kadar derin ve iyi bir tesir yapıyor ki, Caminin içinde onları alkışlamamak için kendilerini zor zaptediyorlar. Fakat camiden çıkınca tutamıyorlar, cadde alkıştan inlerken Başkan Eisenhower ile zevcesi Mamie yine mermerlerin üzerine oturup kunduralarını giyiyorlar. Başkan kunduralarının bağlarını da bağlıyor. Yine alkışlar arasında otomobillerine giriyorlar. Bugün Washington Camii muhtelif Müslüman devletlerinin müşterek bir heyeti tarafından idare ediliyor.

İbadetten başka mâbed Amerikadaki Müslümanlar için bir nevi sosyal merkez halini de almıştır Amerika'yı ziyaret eden bazı İslâm devletlerinin reisleri burada kabul resmi bile yapıyorlar. Faraza geçen sene Amerika'yı ziyaret eden Fas Sultanı Amerika'daki hemen bütün İslâm devletlerinin büyükelçilerini camide kabul etmiştir. Bu arada Washington'da, meşhur Muhtar Beyden sonra hakikaten mükemmel bir mevki yapan Türk Elçisi Ürgüplü'ye büyük iltifatlarda bulunmuştur.

La Mosqué de Paris yani Paris Camiinin de inşasında en büyük âmil olan ve en büyük parayı veren daha evvelki Fas Sultanıdır. Washington Camiinin ayrıca bir kütüphanesi de olup pek sanatkârane havuzları vardır. Sütunlu avlusu hakikaten güzeldir.

Bu muhteşem mâbed yapılmadan önce koca Amerika'da dükkân şeklinde iki cami hatırlıyorum. Hattâ bunlardan biri eski bir kahvehaneden bozma idi. Washington Camiinin inşasından sonra Amerika'da Müslüman olma vakaları da artmıştır. Hemen hergün camiye böyle bir müracaat yapılmaktadır. Bu arada İslâm dinine giren bir Amerikalı kadın şehir şehir dolaşarak seri halinde «Niçin Müslüman oldum ?» diye konferanslar vermektedir. Son zamanlarda bu bayan konferanslarını plâklara çekmiş, sözlerinin sonuna da aralarına dini müzik parçalariyle Kuranı Kerimden âyetler ilâve etmiştir.

Washington Camiinin gördüğü rağbet üzerine şimdi bu yeni Müslümanlar Amerika'daki İslâm topluluğu, garb kıyısında California'da San Francisco veya Los Angeles'de ikinci bir cami inşasını düşünüyor.

La Mosquée de Paris ! — Paris Camii Monge meydanında kocaman bir bloku kaplar. Mâbedin üç sokağa cephesi ve 5 kapısı vardır. Paris'e gelen bir çok Müslüman hükümdarlar burada büyük merasimlerle namaz kılmışlardır. Batı'nın bu en büyük ve en meşhur Müslüman mâbedini Hayat objektifi iki ayrı cephesinden tespit etmiştir. ▶

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının İçyüzü

Şehzadeler önceleri eyalet ve sancaklara vali olarak gönderilirlerdi. Sonradan, I. Ahmet zamanında bu usül kaldırıldı ve şehzadeler Harem'de hapis hayatı yaşamağa başladılar. 19 uncu asırda ise, kanunun değiştirilmesiyle serbest kaldılar. Harem'in içinde ve dışında kendileri için daireler yaptırılarak, cariyelerle yaşamalarına müsaade edildi...

6

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

OSMANLI padişahlarının hususî hayatları oldukça enteresandı. Haremde «hünkâr yatak odası» denilen dairede yatarlardı.

Burayı Üçüncü Osman yaptırmıştı. Hünkâr yatak odasının yanıbaşında da hünkâr hamamı vardır. Üçüncü Osman'dan İkinci Mahmut'a kadar bütün padişahlar hünkâr yatak odasında yatmışlardır. Üçüncü Osman'dan öncekilerin III. Murat dairesinde yattıkları sanılmaktadır. Çünkü Üçüncü Murat dairesi diğer dairelere nazaran hem daha geniş, hem daha güzeldir.

Yataklarına gelince... Padişahlar bir takım tahtadan veya cevizden yapılmış dört direkli bir nevi karyola içinde yatarlardı. Direkler ve tahta karyolanın üstü pek süslü idi. Bunların içlerindeki yatak, yorgan ve yastıklar en nadide kumaşlardan yapılır, üzerlerine de kıymetli taşlar ve nakışlar işlenirdi.

Padişahların yatakları geniştî. Yattıkları zaman değerli kumaşlardan yapılmış perdelerle yatak kapatılır, iç kısım görülmezdi. Bilhassa yatağı örten perdelerin güzel, süslü ve işlemeli olmasına dikkat edilirdi.

Padişahla alâkası olan kadınlar, evvelce Hünkâr hamamına gidip temizlenirler, sonra hamamın karşısında bulunan Hünkâr yatak odasına gelirlerdi.

Padişah yattığı zaman hem Valide Sultan dairesi, hem de Hünkâr sofası tarafındaki kapılar kapatılırdı. Hünkâr odasının kapısı önünde sabaha kadar, padişahın itimat ettiği ustalar yatarlar, onu gelebilecek tehlikelerden korurlardı. Hünkâr yatak odasına açılan mabeyn kapılarını da erkekler beklerler, bu suretle Hünkâra karşı yapılacak suikastleri önlemeğe çalışırlardı.

ŞEHZADELERİN HAYATI

Padişahların oğullarının yani şehzadelerin hayatları da enteresandı. Şehzadeler I. Ahmet devrine kadar Haremde yaşamazlar, daha küçük yaşlarında iken eyalet ve sancaklara vali olarak gönderilirlerdi. Çok defa onlarla beraber anneleri de giderlerdi. Padişahın ölümü üzerine, oğullarından birisi padişah seçilir, diğerleri kanun gereğince padişah olan kardeşleri tarafından öldürtülürdü .

I. Ahmet, kardeş öldürme kanununu kaldırmış, onun yerine hanedanın yaşça büyük olan erkeğinin padişah olması usulünü koymuştur. Aynı zamanda şehzadelerin İstanbul haricinde vazife almaları âdetini de kaldırmış, Haremde hapsedilmeleri kanununu tanzim ettirmiştir.

Şehzadeler, vilâyetlerde ve sancaklarda idarecilik yaptıkları zamanlarda babaları gibi evlenirler, haremlerine bir sürü cariye alabilirlerdi. Fakat hapis usulü konunca şehzadelerin evlenmemeleri ve çoluk çocuk sahibi olmamaları da bir anane haline geldi. Bu şehzadelerin halkla temas etmesini önlemek, saltanat varislerinin sayısını azaltmak maksadiyle yapılmıştır. Şehzadelerin hapsedilmeleri on dokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir.

Abdülâziz'in padişahlığına kadar, şehzadeler çoluk çocuk sahibi olmamıştır. Yalnız I. Abdülhamit, veliaht iken bir cariyeden doğan kızını kaçırtmış ve onu büyütmeğe muvaffak olmuştur. Bu sebepten bu kıza ahiretlik adı verilmiştir. Abdülâziz devrinde bu ananeye pek dikkat edilmemiş, başta şehzade Murat Efendi olduğu halde diğer şehzadelerin çocukları olmuştur. Hattâ II. Abdülhamit, kendi yetiştirdiği ve beğendiği cariyeleri, oğullariyle evlendirirmiş.

Hapsolan şehzadelerin de yanına, güzel cariyeler verilirdi. Şehzadeler bu cariyelerle yaşarlardı. Şehzadelerden gebe kalan cariyelerin çocukları derhal düşürtülürdü.

Haremin bir dairesine kapatılan şehzadelerden bazıları yazı yazarlar, bazıları musiki ile uğraşırlar, beste yaparlar, bazıları ise marangozluk ve cilt işleriyle uğraşarak vakitlerini geçirmeğe çalışırlardı. Osmanlı padişahları arasında şair, müzisyen, hattat ve hattâ II. Abdülhamit gibi marangoz yetişmesinin sebebi budur.

Şehzadeler, Haremde hapsedilmelerine rağmen bazan oldukça iyi bir tahsile tâbi tutulurlardı. Şehzadeler dershanesi, haremağalarının, nedim ve mu-

Milyonlarca kişi aldanmış olamaz!

ŞAHESER ROMANLAR

BUNLAR BÜTÜN DÜNYADA EN ÇOK OKUNAN ROMANLARDIR

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe S. No. 11 İSTANBUL

Her kitap harikulâde sağlam ciltli, ayrıca beş renk ceket kaplıdır.

sahiplerin yaşadığı kısmın üst katında idi. Burada şehzadeler büyük törenlerle derse başlarlar ve padişahın itimat ettiği öğretmenlerden ders görürlerdi. Dersler daha ziyade din, tasavvuf ve edebiyata aitti. Şehzadeler ders okurken, haremağaları, musahip ve nedimler tarafından kontrol edilirlerdi. Avcı Mehmet, yedi yaşında tahta çıkınca meşk dersini burada almış ve ilk meşkini «başını keserim» hattını yazmak suretiyle tamamlamıştır.

Şehzadelerin hapis usulünden önce, hiç bir padişahın deli olduğu görülmediği halde, sonraları sinirli ve deli padişahların haylice arttığı görülmektedir. I. Mustafa, Sultan İbrahim, IV. Mustafa ve V. Murat bunlar arasındadır.

Bu usulün fenalığı ancak on sekizinci yüzyılın ikinci yarısından itibaren padişah ve devlet adamları tarafından anlaşılmış, şehzadelere daha serbest yaşama imkânları verilmiştir. On dokuzuncu asır padişahları ise şehzadeleri tamamen serbest bırakmışlardır. Harem içinde ve dışında onlara daire ve konaklar tahsis ederek istedikleri gibi yaşamalarına imkân hazırlamışlardır. Fakat hiç bir zaman şehzadelerin kontrolünü, adamları, ağaları ve casusları vasıtasiyle yapmaktan geri kalmamışlardır. Bu hal hanedanın çökmesine kadar devam etmiştir.

Lâkin şehzadeler için bu devre gelinceye kadar, hapishane hayatı alabildiğine sürüp gitmişti.

Avrupalıların kafes diye kaydettikleri bu hapis hayatı padişah namzetlerinin bazan çok evhamlı ve çok hunhar olarak yetişmelerinde büyük rol oynamıştı. Böyleleri bir çok masum kanı dökmüştür. Vakıa yeni bir veraset kanunu yapılmış, gûya şehzadelerin öldürülmesinin önüne geçilmişti ama çok defa bu iş, kanunnamenin sahifelerinde kalıyordu.

Padişahlar gene zaman zaman hırs ve rekabet yüzünden şehzadeleri boğduruyorlardı. Bu hareketlerini kitaba uydurmak için de türlü desiselere müracaat ediyorlardı.

I. Ahmet genç yaşında ölmüş fakat geriye miras olarak bir sürü kadın, cariye, kız ve Osman, Mehmet, Murat, Bayezit, Süleyman, Kasım ve İbrahim adında yedi erkek çocuk bırakmıştı.

Genç Osman, amcası Mustafa'dan sonra tahta geçmiş ve rakipsiz kalmak için gelebilecek tehlikeleri ortadan kaldırmağa çalışmıştır. Ocakla uğraşmış, içki ve sigarayı yasak etmiş, Yeniçeri ocağının azılılarını haklamış, bu suretle bir çok düşman kazanmıştı.

Lehlilere karşı Hotin seferini yapmağa karar vermişti. Fakat sefere çıkmadan önce, kendisini bir düşünce almıştı. Ya İstanbuldan uzaklaşınca, düşmanları ayaklanırlar, kendisinden iki yaş küçük olan Mehmet'i, tahta çıkarırlarsa o zaman ne yapardı? Orduya güvenemezdi. Çünkü arası açıktı. Diğer kardeşleri küçüktü, onlar kendisi için tehlikeli olamazlardı. O halde ne yapıp yapıp Mehmet'i ortadan kaldırmalı idi. Eskiden olsa bu işten bile değildi. Çünkü Fatih Sultan Mehmet kanunnamesinde, «Padişah kardeşlerini öldürür diye bir madde vardı. Halbuki babasının koyduğu veraset kanununda şehzadelerin öldürülmiyeceğine dair sarahat bulunuyordu.

O halde bunu kitabına uydurmalı, kardeşinin şer'an öldürülmesine dair müftü efendiden bir fetva almalı idi. Bunun için müftü olan kayınbabası Esat Efendiyi yanına çağırdı Durumu anlattı. Ondan fetva istedi. Fakat Esat Efendi, dürüst ve namuslu bir adamdı. Genç Osmana böyle bir fetvayı veremiyeceğini bildirdi.

O zaman genç Osman Rumeli Kazaskeri Taşköprülüzade Kemaleddin Efendiden fetva istedi. Kemal Efendi, Esat Efendinin aksine mevkie, paraya çok düşkün bir adamdı. Müftü olabilmek için yanıp tutuşuyordu. Vereceği fetva ile hiç bir şeyden haberi olmıyan zavallı, günahsız Mehmet'in öldürüleceğini biliyordu. Vakıâ bu günah ve büyük bir hatâ idi. Lâkin derhal Sultan Osmanın istediği fetvayı yazdı.

Genç Osman bundan çok memnun oldu. Hırsla kalemi, kâğıdı eline aldı. Sanki bir millet ve memleket hainini öldürtecekmiş gibi Mehmet'in ölüm fermanını yazdı. Bu fermana fetvayı eklemeği de unutmadı.

Sonra yakın adamlarını çağırdı; Mehmet'i öldürmelerini emretti. Altı kardeş hapiste oturup konuşuyorlardı. Cellâtlar içeri girip Mehmet'i bir vesile ile onlardan ayırdılar. Dışarı çıkar çıkmaz da Mehmet'in üzerine kemend attılar. Mehmet levend bir delikanlı idi. Öleceğini anlayınca :

— Osman, Tanrıdan dilerim ki, devletinin ömrü berbad olup, beni ömrümden nice mahrum eyledin ise sen de behremend olmıyasın.

Diye beddua etti ve koridorlarda boğuk sesler, hırıltılar çıkararak can verdi. Hapiste kalan beş kardeş, koridorda işittikleri sesleri duyunca, birbirlerine sokuldular, titreşmeğe başladılar. Bazıları da sırt üstü yere yatmış için için göz yaşı döküyordu. Artık hiç birisinin ağabeyleri Osmana itimadı kalmamıştı.

Fakat bir gün Osmanın öldürüldüğünü, içlerinden Sultan Murat'ın alınarak tahta çıktığını işitince çok sevindiler. Çünkü Murat da onlarla beraber heyecan içinde kalmış, ıstırap çekmişti. Ölümün ne demek olduğunu çok iyi biliyordu. Bu sebepten şehzadeler öldürülmiyeceklerine, hapiste de olsalar huzur için yaşıyacaklarına inanıyorlardı.

Şehzadelerden Bayezit ile Süleyman yirmi beş yaşlarına girmişti. IV. Murat bazan İstanbulu tebdil gezerken kardeşi Süleymanı da yanına alır, onu idareciliğe alıştırmağa çalışırdı. Bu haller de şehzadelere rahatlık veriyordu.

IV. Murat 12 yaşında padişah olmuştu. Memleketi Celâliler sarmıştı. İstanbul'da hükümetsizlik vardı. Ordu, emirleri, fermanları, dinlemiyor, istediklerini başa getiriyorlar, istemediklerini öldürüyorlardı. İşi o kadar ileriye götürmüşlerdi ki, padişahın gözü önünde Veziri Azam Hafız Ahmet Paşayı, Babüssaade'nin önünde parça parça etmişlerdi.

Ordu ayaklandığı zaman IV. Murat'a inanmadıklarını, şehzadeleri öldüreceğini ileri sürerek, tahttan indiririz diye tehdit ediyorlardı. Murat'ın da orduya itimadı kalmamıştı. Bir gün tahttan indirileceğinden korkarak iki büyük şehzade olan Süleyman ile Bayezit'i öldürmeğe karar verdi. Bunun için de fırsat kolladı.

İranlılarla uzun yıllardan beri savaşlar oluyordu. Bağdat, Revan elimizden çıkmıştı. Sefere giden ordular, bir şey yapamadan geri dönüyorlardı. IV. Murat İran üzerine sefer etmeğe karar verdi. İlk önce Revanı aldı. Halkı sevindirmek için bir fetihname yazıp gönderdi. Aynı zamanda bu seferin hâtırası olarak Topkapı Sarayında Revan Köşkü'nün yapılmasını emretti.

(Devamı gelecek sayıda)

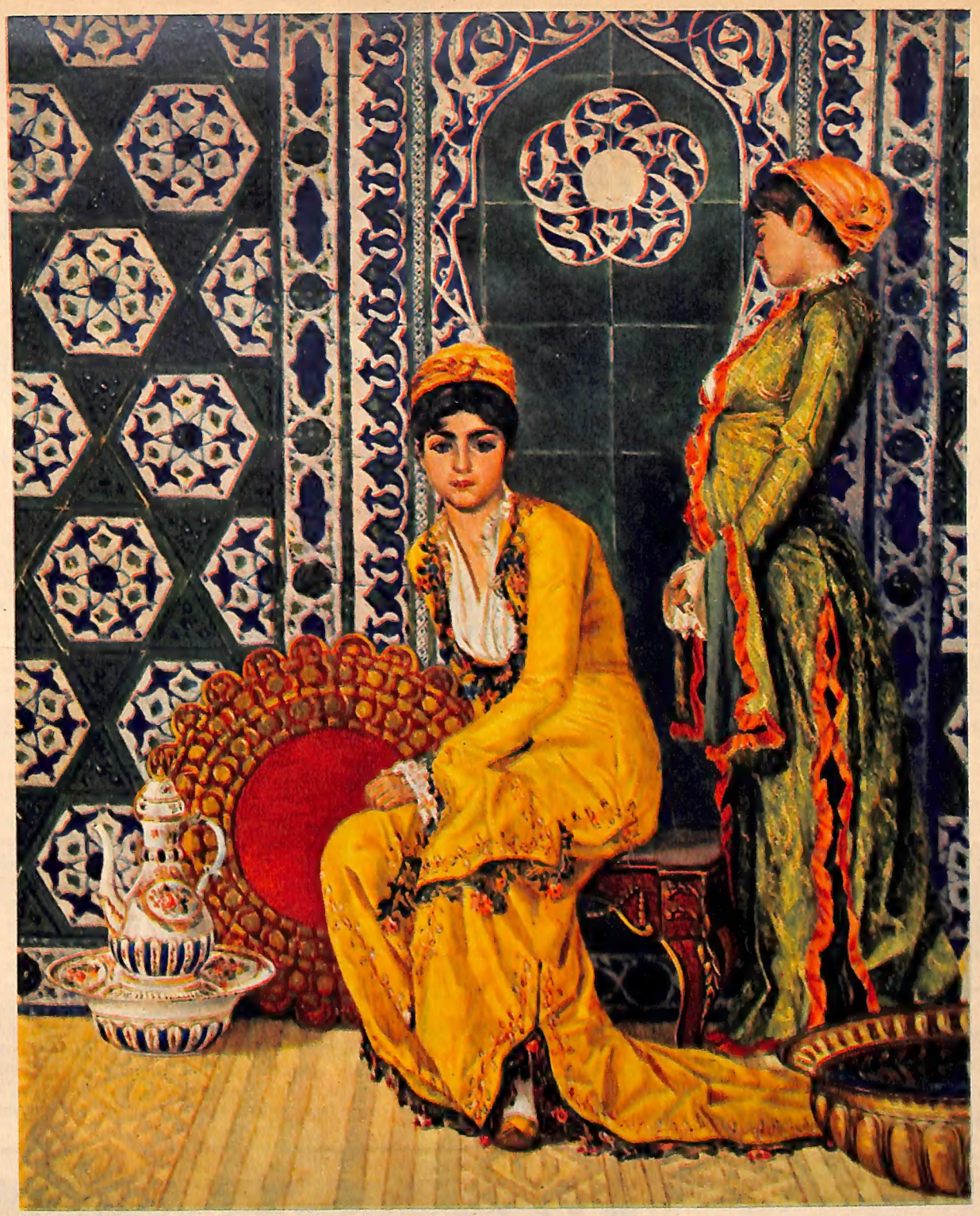

HAREM — Osmanlı Saraylarındaki harem hayatına entrika ve cinayetlerin yanı sıra san'at ve zerafet de hâkimdi. Büyük Türk ressamı Osman Hamdi Bey'in yukarıda neşrettiğimiz tablosu bunu güzel bir şekilde ifade etmektedir

Florya
İNGİLİZCE
Konuşma Kampı

Türkiyede ilk defa **ENGLİSH SPEAKİNG CAMP**'ı açan müessese

Büyük fedakârlıklarla İngiltereden getirtilen İngiliz hocalarla bir ay, her gün, 6 saat ders yapacak, katiyyen Türkçe konuşmıyacaksınız.

SİZ DE bir İngiliz gibi konuşmasını öğreneceksiniz.

Lütfen ücretsiz broşür isteyiniz.

«Tertibeden» **GOOD ENGLISH,**

Florya İngilizce Konuşma Kampı

Hilton karşısı No : 167 İst.
Tel : 48 04 46 - 36 97 08
Telgraf : INGKAMP - İST.

İstanbulun en güzel manzaralarını bu kartlarla dostlarınıza ve bütün dünyaya gönderebilirsiniz

8 ÇEŞİT RENKLİ
Suluboya İstanbul Manzaraları

Fiyatı 50 Kuruş

TOPTAN SATIŞ YERİ :
Divanyolu, Klotfarer Cad. No. 7
PERAKENDE SATIŞ YERİ :
Galatasaray Meydanı, Doğan Kardeş Mağazası - İstanbul
İZMİR UMUMİ BAYİİ:
İBRAHİM YENEN
ANAFARTALAR CAD. 34 İZMİR

DOĞAN KARDEŞ YAYINLARI

KATALOG İSTEYİNİZ

ALAYIŞ — Çocuklar, ailelerinin zenginliği nispetinde cicili bicili elbiseler giydirilip kuşatılarak manastıra gönderilir. Fakir çocuklarına çok kere varlıklı komşular yardım eder.

SADELİK — Bir haftalık manastıra giren bu çocuklar, keşişliğe başladıktan sonra, aileleri ne kadar zengin olursa olsun, eşit insanlar gibi hep aynı sade elbiseyi giyerler.

BURMA'NIN ÇOCUK KEŞİŞLERİ

Müslümanlardaki sünnetle Hıristiyanlardaki vaftizin yerini alan bir örf...

BURMA'nın bazı köylerinde erkek çocukları muayyen bir yaşa erişince, bir haftalığına bir manastıra kapatılarak, burada peygamberleri Gautama Buddha'nın on kanunu bunlara öğretilir. Manastırda bulundukları müddetçe bu çocuklar tıpkı Budist rahipleri gibi giyinir, onlar gibi yaşar, yer ve içerler.

Geçici keşişler manastıra girmeden önce özel bir merasime tabi tutulurlar. Bunlara cicili bicili elbiseler giydirilir, başlarına, kenarlarından çiçekler sarkan koskoca bir külâh oturtulur, yüzlerine renkli boyalarla çiçekli motifler çizilir. Bu iş de bitince köy büyükleri veya akrabaları tarafından omuz üstünde, önce çepeçevre köyün, sonra da manastırın etrafında dolaştırılarak, buraya alkış sesleri içinde bırakılırlar.

Manastırda bulundukları müddetçe, konu komşu bütün köy halkının giyecek, yiyecek ve türlü süs eşyasını hediye olarak taşımaları usuldendir.

Küçük rahipler sabahları dörtte uyanarak dua ederler, bundan sonra da, bir akşam önce köy sakinlerinden birinin hazırladığı yemeği yerler. Öğleyin, saat on ikiden evvel yenmesi icabeden günün ikinci ve son yemeğini ise bu çocukların, kapı kapı dolaşarak dilenmeleri şarttır.

Bu dilencilik hususi bir merasime tabidir. Saçları kazılmış, uzun entarilere sarınmış küçük keşişler, arka arkaya dizilerek ellerinde çanaklar olduğu halde başları önlerine eğik, huşu içinde yürümeğe başlarlar. Kafileye manastırın daimî keşişleri katılır. Alayın önü sıra giden bu keşişlerden biri elindeki gong'a vurarak köy halkına haber verir. Evlerin önünden geçtikçe de herkes kesesine göre bu çanaklara yiyecek birşeyler boşaltır. Büyük filozof Buddha, bu çocuklara böylece kendi yağında kavrulmanın hayatın esasını teşkil ettiğini öğretmektedir.

Monaco Tahtı Tehlikede mi?

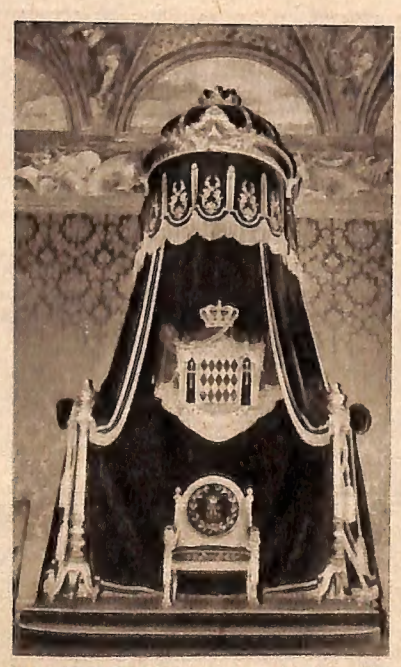

Napoléon'unkinden aynen kopya edilen nadide kırmızı kadife ile kaplı Monaco tahtının üstünde bulunan Grimaldi armasında DEO JUVANTE yazılıdır, yani «Allahın yardımı ile!...»

FRANSIZ Rivierası sahillerinde, yeryüzünün küçücük bir cenneti olan Monaco'da son günlerde, bu kıyıların âfeti sayılan Mistral fırtınasını gölgede bırakan bir sinir havası esmekte. Emsaline ancak operet sahnelerinde rastlanan bu şirin prenslik yıkılmak üzeredir. Tehlike iki yönden bu küçük memleketin üstüne çökmüş bulunuyor.

Birincisi, tarih sahifelerinin karıştırılması neticesinde ortaya çıktı. Bazı Fransız tarihçileri, Monaco halkı doğumunu dört gözle bekledikleri taht vârisleri Prens Albert'in vaftiz merasimini görülmemiş bir bayram havası içinde henüz kutlamışken, ortaya hesapta hiç de olmıyan bir iddia attılar. Prens Rainier'e bu tarihçilerin gönderdikleri resmî bir mektupta, küçük Prens Albert'in «Marquis des Baux» ve ablası Prenses Caroline'in de «Duchesse du Valentinois» unvanlarını taşımağa yetkileri olmadığı açık bir lisanla bildirildi. Aynı mektupta, Prens Rainier'nin Monaco tahtında hiç bir hakkı olmadığı da iddia olunmaktadır...

Küçük diktatör Rainier'nin hikâyesi kısaca şudur : Fransız ordusunda hizmet gören ve sonradan generalliğe kadar yükselen büyükbabası Prens Louis, 1898 senesinde kuzey Afrika'da teğmen olarak vazife görürken, o zamanın bir modasına uyarak «alt tabakadan» bir kızla romantik bir gönül macerası geçirir. Marie Juliette Louvet isminde bu çamaşırcı kız da ona Birinci Dünya Harbi'nden evvel, Charlotte ismini taktıkları bir kız çocuğu doğurur. Bu modern Romeo - Juliette aşkının mahsulü olan kız çocuğunu çapkın Prens, yakınlarının hayretten fal taşı gibi açılan gözleri önünde meşru evlâdı olarak kabul eder, hattâ «yarım kan asil» Charlotte 1911 senesinde Monaco tahtının meşru vârisi bile ilân edilir. Ezeli ve ebedî bekâr olan Prens, bu suretle tahtı başka ellere gitmekten veya Fransa'ya yem olmaktan kurtarır. 1920 de Charlotte, Pierre de Polignac adındaki adamla evlenir, bu izdivaçtan 1923 yılında bugünkü Prens Rainier doğar.

Monaco Prensliğini kuranlar Grimaldiler'dir. Bu aileye Prenslik unvanını ilk tevcih eden adam, Fransa'nın «Güneş Kıralı» diye nam salmış olan XIV. Louis'dir. Kıralın o zaman aldığı bir kararla, bu paye, ailenin erkek evlâtlarına ya doğrudan doğruya Kıral veya Kıralın meş-

OMUZLAR ÜSTÜNDE — Köy halkı genç keşişleri omuz üstünde taşırlar. Ellerinde tuttukları şemsiye ve güneşlikler dinî törenin geleneği icabındandır.

SİGARA İÇİYOR — Baba - oğul merasim esnasında son bir sigara tüttürüyorlar. Ertesi sabah bu çocuk, arkadaşları ile elinde çanak, kapı kapı dolaşarak yiyecek bir şey dilenecektir.

Fıkralar

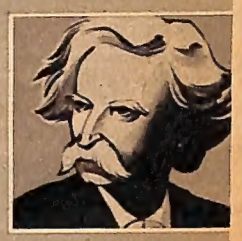

Amerikalı yazar Mark Twain, bir milyonerin ziyafetine davetlidir. Zenginliği nispetinde görgüsüz olan adam, her yemeğin başında fiyatını söylemeyi de unutmaz. Nihayet sıra meyvalara gelmiştir. Milyoner, erik büyüklüğündeki üzümleri işaretle yüksek sesle :

— Bu üzümlerden herbiri bana bir dolâra mal oldu...

Masanın öbür ucunda oturan Mark Twain seslenir :

— Bu üzümler cidden nefîs. Lûtfen altı dolârlık daha verir misiniz.

Daima meteliksiz olan ünlü Macar şairi Petöfi, bir nehrin karşı sahiline geçmek zorunda olduğu halde, sandalcıya verecek parası yoktur.

— Arkadaş... diye seslenir. Sana verecek param yok, ama beni karşıya bırakırsan iyi bir nasihat verebilirim...

Adam razı olur, karşı sahile varırlar. Petöfi, merakı son hadde varmış olan sandalcıya :

— Dostum, bana yaptığını başkalarına da yaparsan aç kalırsın, hoşça kal... der ve uzaklaşır.

Son derece şişman olan ünlü İngiliz yazarı ve filozof Gilbert Keith Chesterton, sıskalığı ile nam salmış Irlandalı şair Bernard Shaw'la her fırsatta yaptığı müthiş kavgalarla tanınmıştır. Bir gün yine şiddetli bir münakaşaya tutuşmuşlardır. Söz arasında hakaret maksadı ile Shaw'a şöyle der :

— Sizi bu perişan halde gören, memlekette büyük bir kıtlığın hüküm sürdüğünü zannedecek...

Shaw atılır :

— Sizi de azizim, bu felâketin müsebbibi telâkki edecek...

ru vârisi tarafından verilebilirdi. Bugün «Güneş Kıralı» ve onun vârisleri çoktan kül olmuşlar, o yandan bu yana Fransa peşi peşine dört Cumhuriyet görmüştür. Hukukî bakımdan XIV. Louis'nin bugünkü vârisinin Cumhurbaşkanı René Coty olması icabeder ki, bu adamın, Fransa'nın siyasi keşmekeşliği içinde bu gibi ufak tefek işlerle uğraşması için ne zaman, ne de mekân uygun değildir.

Fransız tarihçilerinin, Monaco tahtının bugün için hukukî dayanağı olduğu iddiasını haliyle kuvvetlendiren cihet, şatafatlı Prens Rainier'nin esasen gayrımeşru bir evlât oluşudur. Yani Monaco Prensliğinin varlığı meşru dahi olmuş olsaydı, Rainier'nin bu tahta geçmeye hakkı olmıyacaktı.

İşler böyle karışık bir durum arzederken, gökten düşer gibi bir ses daha yükseldi : «Bir çamaşırcı kadının torunu, bir duvarcının kızı ile (Grace Kelly'nin babası bugünkü servetini duvarcılıkla kazanmıştır.) evlenip de saltanat sürmeğe kalkarsa ondan ne hayır gelir ?...». Bu sözü söyliyen adam, meteliksiz bir İzmirli Rum olan ve zengin kayınpederi sayesinde bugün Karun kadar zengin Aristoteles Onassis'tir. İşte Monaco tahtını tehlikeye sokan ikinci hâdiseyi de bu adam yaratmıştır.

Öteden beri Monaco Prensliğinin başlıca gelir kaynağı, «Société des Bains de Mer» dir. Bu para ile saray masrafları karşılanır, gene bu para ile Monaco halkı geçinip gider. Kârın yüzde onu Prense, yüzde doksanı da halka aittir. Yıllar yılı bilhassa Atlantik ötesinden gelen turistler buradaki kumarhanelerde milyarlar bırakmışlardır. Ama, 1953 de Nice, Cannes, Juan les Pins gibi komşu şehirler yıkıcı bir rekabete başlayınca, Monaco'nun durumu ağır ağır bozulmağa yüz tutmuş, neticede kâr şöyle dursun, zararına iş görmeğe başlamıştı. Prens, memleketi bu durumdan kurtaracak zengin birini ararken ortaya çıkan Onassis, «Monaco'yu felâketten kurtarmak bahanesiyle» 500 milyon Fransız frangını bir çırpıda sayarak şirketin hisse senetlerini cebine soktu ve böylece Monaco'nun taçsız Prensi oldu. Gelgelelim bu açıkgöz Rumun güttüğü esas gaye bambaşka idi : Monaco'da mevcut vergi muafiyetinden istifade etmek suretiyle muazzam ticaret filosunu Monaco bayrağı altında dünya sularında dolaştırmak... Rainier bu işi kabul etti. Ama tam işler yolunda giderken Onassis, Fransa'nın itirazı ile karşılaştı. Monaco Prensliğinin, Fransa ile gizli bir anlaşması vardı ki, buna göre Monaco ancak pek mahdut sayıda ticaret filosuna sahip bulunabilirdi. Rainier Rum armatörüne bu hususu gizlemekle, affedilmez bir oyun oynamıştı. İşler sarpa sarınca Onassis ister istemez Panama ile

Prens Rainier, veliahtı doğumundan sonra ilk defa halka takdim ediyor. Doğumu, yüz bir pare topla müjdelenen veliahtın istikbali karanlık olmakla beraber ismi hayli uzun : Prens Albert Alexandre Pierre Louis Grimaldi, Marquis de Baux.

anlaşmış, fakat çok geçmeden ağır vergiler altında ezilmeğe başlamıştı. Bunun neticesi olarak da gemilerinden çoğunu satmak zorunda kaldı. Monte Carlo kumarhanelerinden de ümit ettiği kazancı temin edemeyince, satın aldığı hisse senetlerini iade ederek yatırdığı parayı geri istedi. Bu suretle o da Rainier'nin kendisine oynadığı oyuna mukabele etmektedir. Prensten istediği para tam 3 milyar Fransız frangıdır. Prensin bu parayı ödemesine imkân yoktur. Duvarcı ustalığından yükselerek alın teri ile milyoner olan kayınpederinden medet ummaksa değirmende su övütmek demektir. Yeni bir gelir kaynağı sağlamak için vergi sistemini tatbik etse, yabancı yatırımları büsbütün kaçırır, karısı Grace Kelly'ye filim çevirtse jigolo mevkiine girer.

Bir yandan kendisinin ve çocuklarının meşru taht vârisleri olmadığı iddia edilirken, öte taraftan memleketine haciz konma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Prens Rainier cidden korkulu rüyalar görmektedir.

YAZAN: JO HANNS RÖSLER — ÇEVİREN: ESER DÖNDAR

KIRMIZI GÜLLER

İSMİM Walter Loepthin'dir. Bir karnaval gecesi kahvehaneden evime dönerken onu bir kapıya yaslanmış ağlarken buldum. Üzerindeki çoban kızı elbisesi ile dikkatimi çekmişti. Duraladım ve :

— Ağlıyor musunuz ?... diye sordum.

Cevap alamamıştım. Oyalanacak ne vaktim ne de bir maksadım vardı. Öyle olmasına rağmen bir kere durduğum için devam ettim :

— Bir faydam dokunabilir mi ?

Sanki fena bir şey söylemişim gibi, inatçı bir tavırla başını salladı. Bütün mesele ona acımış olmamdı, yoksa çekip gidebilirdim de. Âni bir hareketle başını kaldırıp, öfkeyle parıldıyan gözleriyle bana bakarak :

— Rahat bırakın beni... dedi.

En fazla 18 yaşlarındaydı, hoş kızdı. Fakat kadınlarda aradığım mâna ve ifade onda yoktu. Sonra da :

— Yolunuza devam edin, yoksa bağırırım... dedi.

İnatçı olduğu kadar da anlayışsızdı. Erkekleri birbirinden ayırdedecek on paralık da mı aklı yoktu ? Ben sanki sokaklarda dolaşan maceraperest delikanlılara mı benziyordum ? Hem de bu yaşımda ? Kendi kendime kızmıştım. İsterse saatlerce ağlasın beni alâkadar etmezdi.

— Hayırlı akşamlar öyleyse... deyip şapkamı başıma geçirdim ve uzaklaştım.

Arkamdan hızlı hızlı ayak sesleri, sonra da onun sesini işittim.

— Rica ederim durun biraz, bekleyin beyefendi...

Bana yetişmişti, nefes nefese :

— Kâfi derecede akıllı ve olgunsunuz, bana bir akıl öğretin. Ne kadar kederli olduğumu bir bilseniz...

Konuşmama vakit bırakmadan üzgün ve kısık bir sesle ilâve etti :

— Erich'i bulmam lâzım.

— Nerede kaybettinizdi onu ?

— Evvelden kararlaştırmıştık. Bu akşam maskeli baloda buluşacaktık. Erich bana hangi maskeyi takarsam tanıyacağını, ben de ona aynı şeyleri söyledim. Her kız sevdiği erkeği binlercesinin içinde tanır.

— Pekâlâ bütün bunlara rağmen onu bulamadınız öyle mi ?... diye sordum.

— Bulamadım. Bir saat bekledim, belki de hiç gelmedi. Gelmiş olsaydı halinden, tavrından, boynunun eğikliğinden muhakkak tanırdım onu diyorum size.

— Belki o da sizi aramış, bulamayınca da kendi kendini teselliye çalışmıştır.

— Eminim ki Erich böyle bir şey yapmaz, iyidir o inanın bana.

Biraz duraladıktan sonra düşünceli bir tavırla :

— Geri dönmeliyim... dedi.

— En iyisi de o zaten, belki bu sefer bulursunuz.

— İçeri giremem ki, giriş kartımı kaybettim, yanımda para da yok. Davet bekliyormuş gibi ayakta durmak da hiç işime gelmez. Sahi söylüyorum çok var öyle kızlar. Erkekler de bazan fazla küstah oluyorlar.

— Çok mu uzakta oturuyorsunuz.

— Tramvayla yarım saat sürer.

— Şimdi sizi bir otomobile bindirip evinize götürürüm... diye bir teklifte bulundum.

— Taksi ile mi ?

— Evet...

— Sonra siz benden bu hareketinizin mukabilini istersiniz ama.

— Saçmalıyorsunuz gene... İsterseniz parayı size vereyim, kendiniz gidin.

Cebimden bir on markalık çıkartıp ona uzattım, almamakta ısrar ediyordu.

— Madem on markı bana verebiliyorsunuz...

— Eee sonra ?

— Köşeyi dönünce hemen şuracıkta Stein otelindeki karnavala benimle beraber gelin, ne olur yalvarırım size.

— Maalesef size refakat edemem, çünkü karnavala gidecek kıyafette değilim... diyerek ona elbiselerimi gösterdim.

— Emin olun hiç de fena değilsiniz. Bir masaya otururuz... Sizden istediğimin hepsi bu... Ne olur...

Saate baktım 23.30 du.

— Pekâlâ, kabul. dedim. Yarım saate kadar maskeler çıkartılınca Erich'i bulursunuz, bu müddet zarfında ben de size refakat ederim.

Çok memnun olmuştu. Stein oteli, yandaki sokaklardan birinde idi. Öğleleri hep orada yemek yerdim. Civardaki işçi ve memurlar ekseriya oraya gelirlerdi. Bugün ise tam bir karnaval havası esiyordu salonda. Genç kızlar ve erkekler kahkahalar atıp, eğleniyor, dansediyorlardı. Kendilerine göre uygun, sade ve güzel kıyafetler seçmesini bilmişlerdi. Bir delikanlı postacı elbiseleri giymiş, çantasını ağzına kadar konfet ve renkli şeritlerle doldurmuş, arada bir salondaki güzellere hususi surette yazdığı aşk mektuplarını da vermeyi unutmuyordu. Bazıları ise kız kardeşlerinin elbiselerini giymiş, başlarına da bir perüka oturtmuşlardı. Ortada âşayişi temin maksadı ile dolaşanlar ise bol bol ceza yazıp bir öpücükle ödetmiye çalışıyorlardı. Umumiyetle masalarda alkol yerine bira ve limonata bardakları göze çarpıyordu. Garson beni tanıdığı için, bizi dansedenleri görebileceğimiz bir locaya götürdü. Herkes locaların arkasına çekilmiş, loşlukta görünmez olmuşlardı. Garsona pahalıca bir içki ısmarladım. Mademki beraberce bir masada oturuyorduk, ona sevdiğim bir kadın gibi muamele etmem lâzım gelirdi. Aynı taktiği gençliğimde de kullanırdım. 10 sene evveldi hep bunlar... Bazan yalnız başıma danslara gider, istediğim güzel kızla dansedebilirdim. Halbuki yaş ilerledikçe genç kızları koltuklarından kaldırmak oldukça güçleşmiye başlamıştı. Dansa kaldırmak için yanına gittiğiniz kız evvelâ arkadaşına bakarak hafifçe omuz silker, sonra da salondakilere bir göz atarak âdeta : «daha genci yok muydu sanki», derdi içinden. Ne yapalım Allah kuvvetlilere olduğu kadar gençlere de yardım ediyor. Ama bu gün yanımda güzel bir kızla, hem de güzelliğini yavaş yavaş farketmiye başladığım bir kızla beraberdim. Onun yanında ancak maskeler çıkartılıncaya kadar kalabilecektim. Bütün bunlara rağmen onun mevcudiyeti beni memnun ediyordu. Bardağımı kaldırırken :

— Kaybolan Erich'in şerefine... dedim.

Önünde duran bardağı göstererek :

— Bu da benim mi ?... diye sordu.

— Elbette, yoksa bütün şişeyi yalnız başıma mı içeceğimi sanmıştın ?

— Hepsini içerseniz sarhoş olursunuz.

— Sarhoş olursam kabahat senin.

— Pekâlâ içerim öyleyse... diyerek bir defada hepsini içiverdi. Ben de ona bakarak aynı şeyi tekrarladım. Biraz sonra :

— İsmin ne senin ? diye sordum.

— Huberta, ya seninki ?

— Walter.

— Soyadın ?

Bir an için söylemekten çekinmiş olmalıydım ki :

— Hatırında kalmaz unutursun... diye cevap verdim.

— Mektup yazarım, yoksa seni rahatsız ederim diye mi korkuyorsun?

İsmimi ve adresimi bir kâğıda yazarak :

— Al bak istersen lüzumunda beni de arıyabilirsin... dedim.

Kâğıdı çantasına yerleştirdikten sonra, âni bir hareketle sordu :

— Bütün bunları benim için neye yaptın ?

— Sahiden, bak bunu hiç düşünmemiştim, acaba neye yaptım ?

— Beni güzel buldun da onun için mi ? Erich bana her zaman şehrin en güzel kızısın der.

— Onun için muhakkak ki öylesindir.

— İnanmıyorum ki ben ona, evde aynam da var.

Bardakları tekrar doldurup, birini ona uzatırken :

— Müsaade edersen bir de ben senin aynan olayım, ne dersin ?... diye sordum. İri mavi gözlerin, sevimli bir yüzün, dolgun dudakların, tatlı bir sesin ve şimdiye kadar gördüğüm kızlarınkinden daha güzel dişlerin var... diye ilâve ettim.

— Cildimin çilli oluşundan hiç bahsetmedin. Onlar da mı güzel ?

— Bu kadar berrak tenli ve kızıl saçlıların muhakkak çilleri de olur. Hem senin memnun olman lâzım, çünkü sana çok yakışıyor.

Mahcup bir tavır takınarak :

— Daha başka şeyler konuşsak da ben de lâfa karışabilsem... dedi.

Bu arada çiçekçi kadın gelmişti. Sepetinde uzun saplı, kırmızı güller vardı. Belki de her biri bir servetti bunların. Bana yaklaşarak :

— Bayana çiçek ister misiniz... diye sordu.

— Tabii, dedim. bir dakika. Huberta'ya dönerek : «Kaç yaşındasın» diye sordum.

— 18.

Sepetten 18 tane gülü itina ile seçerek ona uzattım. Hayretle çiçekleri tetkik ederek :

— Şimdiye kadar hiç kimseden çiçek almamıştım... diyebildi.

— Meselâ doğum gününde annenden filân almışsındır.

Başını sallıyarak :

— Hayır. Evde sekiz kardeştik... dedi.

Biraz sonra çiçekçi kadın elinde bir vazo ile geri dönmüştü. Huberta itirazla :

— Hayır, hayır, dedi. Vazoya koymak istemiyorum, elimde tutacağım yoksa benim olduklarına inanamam.

Ancak yarım saat evvel tanımış olduğum Huberta, birden bütün hayatım müddetince beklediğim kadın oluvermişti. Herkesin hayali bir aşkı vardır, ben ise benimkini unutmuştum. Fakat şimdi karşımda oturan kızın tahayyül ettiğim sevgili,

olduğuna inanmıya başlamıştım. Âni bir hareketle beni öperek :

— Çiçekler için... dedi.

Şaşırmıştım.

— Ufak bir hediye... diyebildim.

— Ufak mı ?... sonra içini çekerek, Erich, evet bu gece onu bulamamam benim için daha iyi oldu. Bitmesini istemiyorum bu gecenin...

Ne cevap verebilirdim ? Yirmi sene evvel olsaydı, hiç değilse on sene evvel o zaman nasıl hareket edeceğimi bilirdim. Halbuki şimdi ise beni yanlış anlıyacağından çekiniyordum. Belki de hiç düşünmeden konuşmuştu. Fakat gene de bir şeyler yapmam lâzımdı. Allahın bir lûtfuydu bu, böyle bir gecede beni de hatırlamıştı. Eline sarıldım ve öptüm. Tecrübeye girişmiş bir delikanlı gibi kalbim çarpmıya başlamıştı. Tıpkı senelerce evvelki gibi... Saçma sapan şeyler konuşmıya başladım :

— Çok mesudum Huberta, tıpkı masallardaki gibi mesudum...

— Ben de... Sen masaldaki prens...

— Sen de prenses...

— Hayır, ben kül kedisiyim.

— Nasıl istersen... Prens kül kedisini görür ve güzelliğinden âdeta büyülenmiştir...

— Devam et, ne olur...

— Kolunu omuzuna koyar...

— Sen de öyle yap.

— Sonra da onu öper.

Bu arada müziğin ara verdiğini, maskelerin çıkarılması için sinyali farkedememiştik. Maskeler çıkmış, ışıklar yanmış, herkes daha güzel ve daha neşeli tekrardan dansetmeye başlamıştı.

— Dikkat et Huberta, dedim. Erich seni bulur artık, belki de aramıya bile başlamıştır.

— Onu düşünmene lüzum yok Walter.

— Bilâkis düşünmem lâzım, çünkü senden mesulüm. Bu arada başka bir yere de gidebilirdik. Meselâ senin istediğin başka bir yere... diye fısıldadım.

— Artık içmek istemiyorum.

— Yan! sarhoş mu oldun demek istiyorsun ?

— Hayır, mesudum. Saadetimi düşünmek istiyorum. Sen, bu gece, çiçekler, hepsi, herşey bana hakikat değilmiş gibi geliyor.

Gülleri kucağında bana dönerek :

— Nereye gidebiliriz ? diye sordu.

Tamamiyle başka bir insan olmuştu. Yarım saat evvel yolda rasladığım ağlıyan kızla, şimdi karşımda kucağında gülleriyle duran kadının arasında çok büyük fark vardı.

— Çiçeklerle dekore edilmiş küçük bir lokal biliyorum. Oraya gidebiliriz. Müzik yoktur... ama buradaki gürültüden sonra...

— Kabul oraya gidelim. Sükûnetle düşünecek çok şeyim var... dedi.

İşte o anda ne olduysa oldu. 22 yaşlarında, yün ceketli, kumral saçlarında renkli konfetiler bulunan bir delikanlı bize doğru âdeta koşarak :

— Huberta... diye sevinçle seslendi. Bütün gece seni aradım, nerelerdeydin ?

Huberta âni bir hareketle ayağa kalkmış, kucağındaki güller yere düşmüştü. O ise güllerin yere düştüğünden belki de habersizdi.

— Erich... anlat bakalım bütün gece ne yaptın ?... diyerek ona doğru koştu, kollarını boynuna doladı.

Bir anda gene o küçük kız olmuştu... İfadesiz ve mânasız... Genç adam :

— Gel seni arkadaşlarımın yanına götüreyim, zaten seni bekliyorlardı... diyerek beraberce benden uzaklaştılar.

Huberta bir kerecik olsun geriye dönüp bakmamıştı. Bir kere bile...

Garson hesabı yapıp kendi bahşişini de üzerine koymuştu ki, onları artık gözden kaybetmiştim. Evimin yolunu tuttum, her zamankinden farklı olarak bir saat geçirmiştim.

HABERLER

Modern Robensonlar — Günümüzün Robensonları Daniel Defoe'nun Robenson Kruzoe'sine pek benzemiyor !... Amerikalı bir karı - koca, Kristof Kolomb'un 1493 te keşfettiği Virgin Adalarının en ufağında yalnız başlarına yaşamıya karar vermişler. Bu vaka, «Bizim Bakir Adamız» (Our Virgin Island) adlı İngiliz filmine konu teşkil etmiş. Bu kordelede John Cassavetts ve Virginia Haskell oynuyorlar.

Brüksel'de bir festival — Geçenlerde yapılan Brüksel Dünya Festivali, Venedik'teki ve Cannes'daki benzerleri kadar ilgi uyandıramadı. Lili Palmer (sağdan ikinci) «Montparnasse 19» adlı Fransız filmiyle «En başarılı aktris» seçildi. «En başarılı aktör» mükâfatı ise Orson Welles'e verildi. Yukarıda, bir gala gecesine davetli olarak gelen bir artist grupu görülmektedir.

Sevimli Japon elçisi ! — İki sene önce Paris'te ufak tefek bir Japon güzeli görünmeye başlamış, gazinolarda açık, saçık dansederek kendinden bahsettirmeye çalışmıştı. Genç Japon artisti, şimdi de Fransa dışında şöhret kazanmıya çalışıyor. Yoko, Dirk Bogarde'la birlikte Rank hesabına çevirdiği «Rüzgâr Okuyamıyor» filminin Londra'daki prömiyerinde görülmektedir.

Yaşamak istiyorum — Susan Hayward'ın son filmi «Yaşamak İstiyorum» (I Want to Live) adlı bir melodram... Bu kordelede aktris, kötü arkadaşları yüzünden içkiye alışan, barlara, sokaklara düşen güzel ve zengin bir kadını temsil etmektedir...

Aşka vakit yok — İki yıldır, Kim Novak'ın çalışmaktan başını kaldırdığı yok!... Aktris son defa James Stewart ile «Başdönmesi» (Vertigo) ve «Çan, Kitap ve Şamdan» (Bell, Book and Candle) adlı kordelelerde rol aldı. «Başdönmesi» A. Hitchock'un tipik filimlerinden biridir.

Genç âşıklar — Nick Adams bugünlerde gece kulüplerine ve partilerde, esmer güzeli genç bir yıldız namzedi ile beraber görülüyor. Nick'in yeni partöneri meşhur televizyoncu Bob Crosby'nin kızı olan Kathy Grant'dır. Şimdi Hollywood, Kathy'ye parlak bir istikbal vaadetmektedir.

Marilyn, Brigitte ve Marisa

Bir zamanların cazibe kıraliçesi Marilyn Monroe'yu, Avrupalı B. B. ve Marisa Allasio kısa zamanda unutturdular...

AMERIKA DIKKAT — *Sovyetlerin Sputnikleri'ne mukabil Amerikalıların mükemmel füzeleri var. 1958 ağustosunda Amerika Ay'a da vasıl olacak. Amma, cazibe savaşında Hollywood Avrupa ile başa çıkabilmiş değil. Bugünün gözdeleri B.B. (ortada) ve Marisa (sağda)...*

ENDIŞE hiçbir zaman yalnız başına gelmiyor! Amerika son günlerde Sovyet Rusya'nın Sputnik'leri yüzünden zaten keyifsizdi. Bunu, Başkan vekili Nixon'un Güney Amerika'da başına gelenler takibetti. Derken, bütün dünyanın B.B. diye ismini söylerken heyecanlar geçirdiği, ufak tefek, fakat fevkalâde cazibeli bir Fransız kızı Amerika'yı da fethetmeye başladı. Amerikalıların daima iftihar ettikleri Marilyn Monroe'yu bir anda gölgede bırakıverdi. Marilyn Monroe, M.M. ünvaniyle bu yeni şöhreti mağlûp edeceğini zannetmişti amma, Brigitte Bardot'nun B.B. si daha ağır bastı!... Bu yetişmiyormuş gibi, Amerika'da ilk defa «Fakir Fakat Güzel» (Poveri Ma Belli) isimli bir filmi gösterilen Marisa Allasio adında bir İtalyan kızı da yarışmaya katıldı ve sinemanın beşiğinde dehşetli bir Marilyn - Brigitte - Marisa mücadelesi başlamış oldu.

Biri Fransız, diğeri İtalyan, bu iki yabancı genç kız Amerika'yı Sovyetler'in Sputnikler'i kadar endişelendiriyor. Çünkü bu genç kızlara yapılan teklifler iktisadî buhranlara yol açabilecek derecede astronomik... Meselâ belli başlı Amerikan televizyon şirketleri B.B. ye televizyon perdesinde görüneceği her dakika için bir milyon Fransız frangı teklif ediyorlar. Columbia, M.G.M. gibi büyük filim şirketleri Brigitte'e kontrat imzalatmak için binlerce dolârı feda etmeye hazır, «Evet» cevabını bekliyorlar. En büyük seksapel mütehassısları dahi, bu ufacık genç kızın sahip olduğu cinsî cazibeyi tahlil edemiyecek haldedirler. Ancak hepsinin müttefik oldukları husus şu: «Brigitte Bardot artist değildir, yıldız değildir. Fakat müstesna bir yaratıktır!». Haftalık Saturday Evening Post mecmuası ise şunları yazıyor: «Sophia Loren isimli bir kadın geldi, ortalığı birbirine kattı. Arkasından bir B.B. çıktı. Derken Marisa Allasio vücut gösterdi, çorbaya tuz kattı. Amerika'nın prestiji şu anda fena halde sarsılmış vaziyette... Değil bir Marilyn Monroe, on tane huri gelse, bu yabancı yıldızlarla başa çıkamıyacak, onları Amerikan halkının gönlünden çıkaramıyacak...»

Bugün bütün Amerikalılar Brigitte Bardot'yu «şeytanın bir azizliği» olarak telâkki ediyorlar ve bütün kabahati bir İngiltere seyahatinde buluyorlar! Zira, şu anda hararetlenmiş olan üçlü rekabet, 1956 senesinde Marilyn Monroe ve Brigitte Bardot'nun Londra'da Kıraliçe Elizabeth'e aynı anda takdim edilmeleriyle başlamıştı. Bu takdim merasiminde çekilen fotoğraflar dünyanın dört bir köşesine yayılmış ve bu arada, Amerika Marilyn Monroe ile Brigitte Bardot'yu aynı anda mukayese edebilmek imkânını bulmuştu. «Ve Allah Kadını Yarattı»nın Amerika'da getirdiği kâr kısa zamanda iki milyon dolârı geçmişti.

Brigitte Bardot, Amerika'yı allak bullak ederken İtalya'da Sophia Loren'den ve Gina Lollobrigida'dan boşalan yeri zahmetsizce doldurmaya muvaffak olan Marisa Allasio'yu da yabana atmamak lâzım. Marisa, B.B. nin aksine iri yapılı, göğüsleri ve kalçalarının iriliği ile ilk bakışta hemen dikkati çekebilecek bir genç kız... Amerikan basını, Brigitte'den olduğu kadar Marisa'dan da hayranlıkla bahsediyor. Bir Amerikan mecmuasında Marisa hakkında şu satırlar var: «Brigitte Bardot Amerikan - Fransız dostluğunu kuvvetlendirmişti. Amerikan - İtalyan dostluğu için de, Sophia Loren'in başaramadığını Marisa Allasio başardı. Marisa her Amerikan erkeğinin hoşlanacağı tipte, cinsî cazibesi gayet kuvvetli bir kadın...» Buna mukabil başka bir mecmua da Brigitte Bardot'yu şöyle tasvir ediyor: «B.B. nin cömertliği, yalnız arzuları değil, sadizmi de kamçılamaktadır!...»

Hollywood'un iftiharla bir zamanlar lânse etmiş olduğu ve cinsî cazibesinin altedilemiyeceğine inandığı Marilyn Monroe'nun artık adı bile geçmiyor!

Sovyet Sputnikleri'ne mukabil, Amerikalılar'ın elinde birbirinden mükemmel füzeler var. Amerika 1958 ağustosunda Ay'a da vasıl olacak. Fakat... Avrupa'nın şahane güzellerine karşı Hollywood'un savaşabilmesi, B.B. leri, Marisa Allasio'ları unutturacak dilberler çıkarabilmesi galiba pek kolay olamıyacak!...

Dany Carrel parlıyor — Yirmi iki yaşındaki esmer Fransız yıldızı Danny Carrel, gün geçtikçe beyaz perdede şöhret kazanıyor. Dany Carrel son defa Gerard Philippe ve Danielle Darrieux ile beraber «Pot Bouille» filminde görüldü.

İstanbul

Turizm mevsimi başlamıştır. Yabancı turistlerin yanı sıra Anadolu ve Trakyadan binlerce ziyaretçi İstanbula akın etmektedir. Bu durumu göz önüne alan Hayat, okuyucuları için ortasında İstanbulun renkli bir haritası bulunan ufak bir rehber hazırlamıştır. Burada İstanbulun görülmeğe değer yerleri hakkında faydalı ve mufassal malûmat bulacaklardır.

Tarih

Boğaziçi, Marmara ve Haliç'in teşkil ettiği zavıye üzerinde kurulan, sonradan genişliyerek büyük bir şehir haline gelen İstanbul, M. Ö. 658 de Megara'lılar tarafından meydana getirilmiş, reisleri Byzas'a izafeten Byzantion adını almıştır. Mevkii yüzünden gittikçe önem kazanan şehir sık sık hücuma uğramış, elden ele geçmiş, 11 mayıs 330 tarihinde de Roma İmparatorluğu'nun merkezi olmuştur. O tarihten itibaren İmparator Konstantin'e izafeten Konstantinopolis adını almış, tekrar hücumlara maruz kalmış, 395 de Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması üzerine Bizans adı ile Doğu Roma İmparatorluğu'nun merkezi olmuştur.

Gittikçe inkişaf eden şehir zaman zaman gene çeşitli tehditlere maruz kalmış VII. yüzyılda Arap - İslâm hücumlarına uğramış, Bulgar ve Rus tehdidi altında kalmış, 18 temmuz 1203 de dördüncü haçlı kuvvetleri tarafından zaptedilmiştir. İznik'te kurulmuş olan yeni Grek İmparatorluğu süratle gelişerek 15 ağustos 1261 de şehri tekrar almış, XIV ve XV. yüzyıllar boyunca Türk - Osmanlı kuvvetlerinin baskısı altına girmiş, 53 gün muhasaradan sonra da 29 mayıs 1453 de Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilmiştir.

Bu tarihten sonra Türkler tarafından umumiyetle İstanbul, nadiren de İslâmbol ve Konstantaniye diye anılan, ayrıca Der-Saadet, Asitane gibi unvanlar alan ve hızla büyüyen şehir Birinci Dünya Savaşı' nın sonuna kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezi olmuştur. Yavuz Sultan Selim'in 1517 deki Mısır Seferi'nden sonra Dâr-ul Hilâfe yani Hilâfet Merkezi olarak yeni bir önem kazanmış, Osmanlı İmparatorluğu'nun genişlemesi ve yükselmesi ile mütenasip olarak inkişaf etmiş, kısa zamanda islâm âleminin en büyük ilim, sanat ve ticaret merkezi haline gelmiştir.

Müzeler

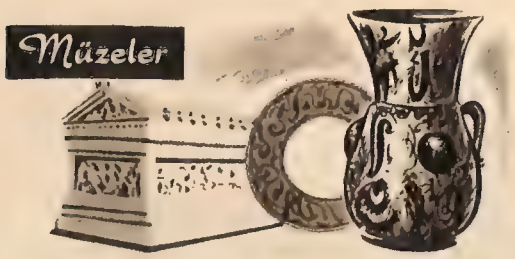

En eski medeniyetlerden kalmış eserler ve Osmanlı İmparatorluğu'nun muhteşem hâtıraları ile dolu olan İstanbul müzeleri, dünyanın en zengin koleksiyonlarını biraraya toplamıştır.

TOPKAPI SARAYI MÜZESİ — Sarayburnu sırtlarındadır. Muhtelif devirlerde inşa edilmiş binaları ile 1458 den on dokuzuncu yüzyıla kadar Osmanlı padişahlarının mekânı olmuştur. Salı hariç her gün 10-12 ve 13-17 arası açıktır. **HAREM** cumartesi 10-12:30, pazar 10-12, öbür günler de 10-15 arası açıktır. **HAZİNE DAİRESİ** salı hariç her gün 10-12 ve 13-17 pazar 13-17 arası açıktır.

AYASOFYA MÜZESİ — 347 de Konstantin tarafından yaptırılmış bir kilisedir. Yanmış, 415 te tekrar inşa olunmuş, 532 deki ayaklanmada yıkılmıştır. Şimdiki bina 532-537 arası yapılmıştır. Fetihten sonra camie çevrilmiş, 1935 te müze olmuştur. Pazartesi hariç her gün 10-16:30 arası açıktır.

ARKEOLOJİ MÜZESİ — Topkapı Sarayı avlusu içindedir. Pazartesi hariç her gün 9-12 ve 13-17 arası açıktır.

ŞARK ESERLERİ MÜZESİ — Topkapı Sarayı avlusu içindedir. Pazartesi hariç her gün 9-13 ve 14-17 arası açıktır.

TÜRK VE İSLÂM ESERLERİ MÜZESİ — Topkapı Sarayı avlusu içindedir. Perşembe hariç her gün 13-17 arası açıktır.

FATİH MÜZESİ — Topkapı Sarayı avlusu içinde Çinili Köşk'tedir. Perşembe hariç her gün 10-12 ve 13-15 arası açıktır.

YEREBATAN SARAYI — Sultanahmettedir. VI. yüzyılda İmparator Justinyen tarafından yaptırılmış bir Bizans sarnıcıdır. Uzunluğu 140, genişliği 70 metredir. 336 sütunu vardır. Pazar hariç her gün 13-17 arası açıktır.

MOZAİK MÜZESİ — Sultanahmet'tedir. Pazartesi hariç her gün 9-17 arası açıktır.

HIFZISSIHA MÜZESİ — Sultanahmet'tedir. Salı hariç her gün 10-17 arası açıktır.

DENİZ MÜZESİ — Dolmabahçe'de, Dolmabahçe camiindedir. Pazartesi ve salı hariç her gün 13-17 arası açıktır.

RESİM VE HEYKEL MÜZESİ — Beşiktaş'tadır. Pazartesi ve salı hariç her gün 10-17 arası açıktır.

RUMELİHİSARI — 1452 de Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Pazartesi hariç her gün 10-17 arası açıktır.

ATATÜRK MÜZESİ — Şişli'dedir. Perşembe hariç her gün 10-12 ve 14-17 arası açıktır.

KARİYE MÜZESİ — Edirnekapı'da, V. yüzyılda inşa edilmiş bir Bizans kilisesidir. Birçok defalar yenilenmiş, şimdiki halini XIII. yüzyıl sonunda almıştır. İkinci Bayezit zamanında, Sadrazam Ali Paşa tarafından camie çevrilmiştir. Pazartesi, çarşamba, cuma günleri 10:30-16:30 arası açıktır.

YEDİKULE ZİNDANLARI — Yedikule'dedir. Pazartesi hariç her gün 10-17 arası açıktır.

Camiler

İstanbul'un hemen her köşesi çok kıymetli dini âbidelerle süslüdür. Bu âbidelerin başlıcaları şunlardır :

EYÜP CAMİİ — İlk cami Fatih Mehmet tarafından 1458 de yaptırılmıştır. Şimdiki yapı III. Selim zamanında, 1798-1800 yıllarında inşa ettirilmiştir. Avlusunda Hazret'i Eyüb'ün türbesi vardır.

FATİH CAMİİ — 1463 - 1470 yıllarında Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmış, 1766 depreminde yıkılmıştır. Bugünkü cami 1767 - 1771 de III. Mustafa tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Hacı Ahmet Halife'dir. Yanında Fatih Sultan Mehmet'in türbesi vardır.

BAYEZİT CAMİİ — 1501-1506 yıllarında II. Bayezit tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Hayrettin Ağa, hattatı Şeyh Hamdullah'tır. Yanında II. Bayezit'in türbesi vardır.

ŞEHZADE CAMİİ — 1543-1548 de Kanuni Sultan Süleyman tarafından oğlu Şehzade Mehmet için yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eseridir. Avlusunda Şehzade Mehmet'in türbesi vardır. Karşısında Damat İbrahim Paşa camii, sebil, medrese ve türbesi bulunmaktadır.

SÜLEYMANİYE CAMİİ — 1550-1557 de Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Koca Sinan'dır. İstanbul camilerinin teferruat bakımından en büyüğü, mimarî ve süsleme sanatı bakımından da en önemlisidir. Avlusunda Kanuni Sultan Süleyman, zevcesi Hurrem Sultan, kızı Mihrimah Sultan'ın türbeleri vardır. Mimar Sinan da cami avlusunun dışında, kendi yaptığı mütevazi türbesinde medfundur.

YENİCAMİ — Galata Köprüsü'nün İstanbul yakası başındadır. İnşasına III. Murat'ın zevcesi Safiye Sultan zamanında 1597 de başlanmış, bir çok ara ile ancak IV. Mehmet'in annesi Hatice Turhan Sultan zamanında 1663 te tamamlanmıştır. Mimarları Davut Ağa, Dalgıç Ahmet Ağa ve Mustafa Ağa'dır. Nefis çinilerle süslü Hünkâr Mahfeli ve Hünkâr Kasrı birer sanat şaheseridir. Türbesinde Hatice Turhan Sultan medfundur.

SULTANAHMET CAMİİ — 1609-1616 da I. Ahmet tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Sedefçi Ahmet Ağa'dır. Altı minaresi vardır. Çinileri, devrinin en güzel eserleridir. Yabancı memleketlerde «Mavi Cami» diye meşhurdur. Yazıları, Türk yazı sanatının en güzel eserleridir. Caminin yanındaki türbelerde I. Ahmet, II. Osman, IV. Murat ve Kösem Valide Sultan medfundur.

Tarihî âbideler

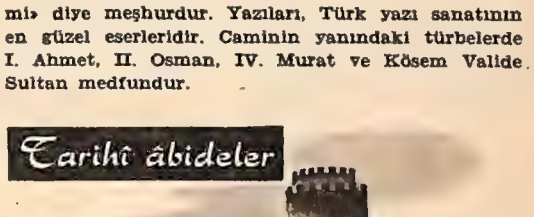

KIZKULESİ — Sarayburnu ile Salacak arasındadır. Konstantin tarafından yaptırılmış, İstanbul'un belli başlı hususiyetlerinden biridir.

DİKİLİTAŞ — Sultanahmet'teki eski Atmeydanı (Hipodrom)'dadır. Bizans İmparatoru Jülyen tarafından Mısır'dan getirtilmiştir. Yekpare granittir. Dört cephesinde hiyeroglifle yazılmış yazılar vardır.

BURMA SÜTUN — Dikilitaş'ın sırasındadır. 324-330 yıllarında dikilmiştir.

ÇEMBERLİTAŞ — Sultanahmet ile Bayezit arasındadır. 324-330 yılları arasında Roma'dan getirtilmiştir. Üstüvane şeklinde dokuz taştan yapılmıştır. Yangında zarar gördüğü için III. Mustafa zamanında demir çemberlerle sarılmıştır.

SURLAR — İlk surlar 330 da Konstantin, bugünkü surlar ise 412 de II. Teodos tarafından ördürülmüştür. Ayvansaray'dan Yedikule'ye, oradan da yer yer kıyı boyunca Sarayburnu'na kadar uzanmaktadır.

KIZTAŞI — Fatih'tedir. Beşinci yüzyılda heykel kaidesi olarak dikilmiştir. Granit bir sütun ve mermer başlıktan ibarettir.

GALATA KULESİ — V. yüzyılda inşa edilmiştir. Yüksekliği 68 metredir. Yangın gözetleme kulesi olarak kullanılmaktadır.

ANADOLUHİSARI — 1395 de Yıldırım Bayezit tarafından yaptırılmıştır. Anadoluhisarı'ndadır.

EYÜP TÜRBESİ — Eyüp camii avlusundadır. Arapların 762 deki İstanbul muhasarasında ölen büyük kumandanlarından Eba Eyubülensari'ye aittir.

KAPALIÇARŞI — 1461 de Fatih Sultan Mehmet tarafından ahşap olarak Bedesten kısmı yapılmış, Kanuni zamanında ahşap ilâvelerle büyütülmüştür. Zelzele ve yangınlardan sonra 10 temmuz 1894 deki büyük depremde tamamen yıkılmış, 1898 de kârgir olarak yeniden yapılmıştır.

MISIRÇARŞISI — Yenicami arkasındadır. 1663 de Hatice Turhan Sultan tarafından Mimar Kasım Ağa'ya yaptırılmış, 1941-1943 yıllarında İstanbul Belediyesi tarafından tamir ve restore edilmiştir.

III. AHMET ÇEŞMESİ — Ayasofya Müzesi arkasındadır. 1728 de III. Ahmet tarafından yaptırılmıştır.

BAYEZİT KULESİ — 1828 de II. Mahmut tarafından yaptırılmıştır. Yüksekliği 85 metredir. Yangın gözetleme yeri olarak kullanılmaktadır.

ALMAN ÇEŞMESİ — Sultanahmet Parkı'ndadır. 1895 de İstanbul'u ziyaret eden Almanya İmparatoru II. Wilhelm tarafından II Abdülhamid'e hediye olarak inşa ettirilmiştir. İnşaat 1895 ten 1898 e kadar sürmüştür.

TAKSİM ABİDESİ — Taksim meydanındadır. İstiklâl savaşımızın hâtırası olarak İstanbulda dikilen ilk âbidedir. 5 Ağustos 1928 de zamanın Maarif Vekili Mustafa Necati ile Şair Mehmet Emin Yurdakul'un bir hitabesi ile açılmıştır. Abidenin dört cephesinde kurtuluş ve kuruluş günlerimiz temsil edilmektedir

KARADENİZ

Kilyos

Bentler

Belgrat Ormanları

Kilyos Yolu

Çırçır Ve Hünkâr suları

Rumeli Feneri

Anadolu Feneri

Şile

Şile Yolu

Rumelikavağı

Anadolukavağı

Sarıyer

Büyükdere Asfalti

Kireçburnu

Yuşa

Tarabya

Beykoz

Polonez Köyü

Yeniköy

İstinye

BOĞAZİÇİ

Emirgân

Anadolu Hisarı

Levent

Rumeli Hisarı

Göksu

Küçüksu

Beylerbeyi Camii

Beylerbeyi Sarayı

Ortaköy Camii

Dolmabahçe Sarayı

Teşvikiye Camii

Bebek

Spor ve Sergi Sarayı

Yıldız Caddesi

Cumhuriyet Caddesi

Halâskâr Gazi Caddesi

Şişli Camii

Kâğıthaneköyü

Alibeyköyü

Kurtuluş

RUMELİ

Dolapdere Caddesi

Taksim

Hilton Oteli

Divan Oteli

Park Oteli

Kasımpaşa Yeni Cami

Piyer Loti

Hayat

İSTANBUL'UN TURİSTİK HARİTASI

TOPKAPI SARAYI — 1458 de inşa edilmiştir. Denize bakan kapılarından biri Topkapı adını taşıdığı için Topkapı Sarayı denmiştir.

GÖKSU KASRI — 1740 yılında, II. Mahmut için Sadrazam Divittar Mehmet Paşa yaptırmıştır.

BEYKOZ KASRI — 1833 de Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa tarafından Abdülmecid'e takdim edilmek üzere yapıldı. İnşaatı 1842 de tamamlandı. Bahçesinde gizli yoldan girilen ve iç duvarları, kubbesi, kurnaları istiridye kabukları ile süslenmiş bir yeraltı hamamı vardır. 1953 den beri Maarif Vekâleti Prevantoryomu olarak kullanılmaktadır.

DOLMABAHÇE SARAYI — 1853 de Sultan Abdülmecid tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Serkis Balyan Efendi'dir. 5,000.000 altına mal olmuştur.

BEYLERBEYİ SARAYI — 1859 da Sultan Abdülaziz yaptırmıştır. Mimarı Serkis Balyan Efendi'dir.

ÇIRAĞAN SARAYI — Beşiktaş ile Ortaköy arasında bugün bir harabe halindedir.1874 te Sultan Abdülâziz tarafından inşa ettirilmiştir. Mimarı Serkis Balyan Efendi'dir. 1910 yılında yanmıştır.

YILDIZ SARAYI — Burası bir saraydan ziyade köşk, pavyon ve şale topluluğudur. İlk köşkü Yıldız adı ile II. Mahmut yaptırmıştır. Sultan Abdülaziz 1866 da yeni köşkler ilâve ettirmiş, II. Abdülhamid yeni binalar ve değişiklerle bugünkü hale sokmuştur.

İstanbul yalnız muhteşem tarihi, müzeleri, camileri, tarihi abideleri, sarayları ile değil eşsiz güzellikte gezinti yerleri, içme ve banyoları, plâjları ile de bir istirahat, tedavi ve eğlenceler şehridir.

BOĞAZİÇİ — İstanbul'un bu bakımdan en büyük hususiyetlerinden biri, başlıbaşına bir medeniyet yaratmış olan Boğaziçi'dir. Boğaz'ın uzunluğu Rumeli ve Anadolu fenerleri arasından Sarayburnu ile Kızkulesi arasına kadar 31 kilometredir. En geniş yeri fenerler arası : 4700 metre; en dar yeri de Rumeli ve Anadoluhisarları arası : 450 metredir.

Anadolu kıyısında 12, Rumeli kıyısında da 16 iskelesi vardır. Bunlardan Anadolu kıyısındaki ÜSKÜDAR, Büyük ve Küçük Çamlıca tepelerinin manzarası, Çamlıca suyu ile meşhurdur. ÇENGELKÖYÜ'nün ayvası ve badem hıyarı; ANADOLUHİSARI'nın Göksu Deresi, mısırı ve çömleği; KANLICA'nın bülbül şakımaları ile bezenen koy'u ve yoğurdu ÇUBUKLU'nun suyu; BEYKOZ'un güzel manzaralı Yuşa Tepesi, Karakulak Suyu, cevizi, kalkan'ı; ANADOLUKAVAĞI'nın Kumdöken suyu meşhurdur.

Rumeli kıyısındaki 16 iskeleden en meşhurları da inciri ve balıkçılığı ile RUMELİHİSARI; 150 senelik mazisi olan Çırçır, Hünkâr, Kestane suları ile SARIYER; Kocataş, Fıstık ve Sultan suları ile BÜYÜKDERE; Kefelisuyu ile KİREÇBURNU, Kanlıkavak suyu çayhaneleri ve cumartesi 13-20 arası açık olan korusu ile EMİRGÂN; çileği ve midyesi ile ARNAVUTKÖY'dür.

ADALAR — İstanbul'da yedisi meskûn, diğerleri boş olmak üzere 14 ada vardır. Bunların en meşhurları, Maltepe karşısında şehre 13-22 mil uzaklıkta olan Prensadaları grupundan BÜYÜKADA, HEYBELİADA, BURGAZADASI ve KINALIADA'dır. Burgazadasının 25 mil batısındaki YASSIADA bir deniz eğitim merkezi, Burgazadası ile Heybeliada arasındaki KAŞIKADASI da şahıs malıdır. Yassıada'nın bir mil batısındaki SİVRİADA ile Büyükada'nın doğusundaki SEDEF ve TAVŞAN adaları boştur. Geri kalan adalar turfanda enginarı ile meşhur. Tuzla karşısındaki ve şahıs malı olan İNCİRLİADA ile boş FENERADASI; Tuzlaburnu karşısındaki küçük HAYIRSIZADA ve içmeler önündeki EŞEKADASI ile Pendik koyundaki, kamp yeri olan GÜZELADA (Pavliadası) dır.

YALOVA — İstanbul'un güney doğusunda bir kaplıcalar ilçesidir. Kaplıcalar iskeleden 10 dakika içeride, ağaçlık, güzel bir yerdir. Otobüs, dolmuşla gidilir. Radyoaktiviteli suları siyatik ve romatizma ile birçok hastalıklara faydalıdır. Güzel otelleri vardır.

TUZLA İÇMELERİ — Haydarpaşa-İzmit demiryolu üzerindedir. İki sudan ibarettir. Küçük içmeler kum ve taş için; Büyük içmeler de birçok barsak parazitleri için çok şifalıdır. Oteli vardır.

TAŞDELEN — İstanbul'un en iyi içme sularından biridir. Üsküdar - Kısıklı üzerinden otomobille gidilir.

YAKACIK — Haydarpaşa - Pendik demiryolu üzerinde, pırasası ile meşhur Kartal'dan otomobil, dolmuş ve otobüsle gidilir. Manzarası, havası, suları (bilhassa çarşısuyu) ve çavuş üzümü meşhurdur. Birçok otel, pansiyon ve gazinoları vardır.

POLONEZKÖYÜ — Beykoz'dan hususi vasıtalarla gidilir. II. Abdülhamid zamanında Polonya muhacirleri için kurulmuştur. Kirazı ile meşhurdur. Evler pansiyon verir.

BENTLER — Kireçburnu ile Büyükdere arasındaki Çayırbaşı mevkiinden hususi vasıtalarla gidilir. İstanbul'un en büyük su bendlerinden biridir. Bol ağaçlı, güzel bir mesire yeridir.

KAĞITHANEKÖYÜ — Şişli ve Eyüp'ten otobüsle, hususi vasıtalarla gidilir. Aynı isimdeki dere kenarında ağaçlıklı, güzel bir gezinti yeridir.

GÜMÜŞSUYU — Eyüp'ün Bahariye sırtlarında, Haliç'e karşı çok güzel manzarası olan bir yerdir. Burasını çok seven tanınmış Fransız muharriri Piyer Loti'ye izafeten aynı isimde bir kahvesi vardır. Yabancı turistlerin çok rağbet ettikleri bir köşedir.

Bunlardan başka YILDIZ PARKI şehir içindeki parkların en güzellerinden biridir. Gazinosu vardır. Beşiktaş ile Ortaköy arasındaki kapısından hususi vasıtalarla yahut yaya olarak çıkılıp dolaşılır.

AĞVA — İstanbul'un kuzey - doğu hududundadır. Üsküdar iskele başından Kandıra otobüsleri ve hususi vasıtalarla gidilir. Üsküdar'a 115, Şile'ye 43 kilometredir. Nefis bir kumsalı, iki oteli, lokantaları vardır. Ağva deresi, nahiyenin yanından geçer.

ŞİLE — Son senelerde çok şöhret bulmuş; manzarası, havası, deniz ve plâjlarının güzelliği ile meşhur bir ilçedir. Birçok otel ve lokantaları vardır. Evler pansiyon verir. Üsküdar'da, Kısıklı'ya ayrılan yolun solundaki Atlamataşı'ndan otobüsler yahut hususi vasıtalarla gidilir. 72 kilometredir. Günde karşılıklı dört otobüs vardır. 1853 te yapılmış Şile Feneri, Osmanlı'ların ilk deniz feneridir.

KİLYOS — Sarıyer'e 13 kilometredir. Karadeniz kıyısında güzel bir plâjdır. Sarıyer'den taksi ve dolmuşlarla gidilir. Bentler yolundan ayrılan bir yolu daha vardır. Turizm Bankası 1956 yılında 26 odalı bir otel ile ikişer daireli plâj evleri yaptırılmıştır.

FLORYA — Sirkeci'den tren, Londra asfaltından da otomobille gidilir. İstanbul'un en büyük ve en güzel plâjıdır. Gece kalınacak kabineleri, dinlenme evleri vardır.

BARUTHANE — Bakırköy'dedir. Modern soyunma yerleri ve gazinosu vardır. 1957 yılında açılmıştır. Bakırköy istasyonundan belediye otobüsleri ile gidilir.

FENERBAHÇE — Kadıköy'den tramvay ve hususi vasıtalarla gidilir. Fenerbahçe tramvay durağındadır. Gazinosu da vardır.

CADDEBOSTAN — Kadıköy - Bostancı yolu üzerinde, aynı isimle anılır. Kadıköy'den tramvay, otobüs, dolmuşla, Köprü'den de vapurla gidilir.

SUADİYE — Kadıköy - Bostancı yolu üstünde, aynı isimle anılır. Kadıköy'den tramvay, otobüs, dolmuş; Köprüden de vapurla gidilir. Oteli vardır.

SÜREYYA — Maltepe'dedir. Haydarpaşa - Pendik banliyö treni ve kara yolu ile gidilir. Gazinosu, gece kalınacak kabineleri vardır.

YÖRÜKALİ — Büyükadada'dır. Büyükada'dan vapur ve araba ile gidilir.

HEYBELİ — Heybeliada'dır. İskeleden araba ile gidilir.

BURGAZ — Burgazadası'ndadır. İskeleye çok yakındır. Adanın batısında da denize girilecek güzel yerler vardır.

KÜÇÜKSU — Kandilli ile Anadoluhisarı arasındadır. Vapurla Anadoluhisarı yahut Kandilli'ye gidilip oradan yürünür. Üsküdar'dan otobüsler de vardır.

BÜYÜKDERE — Deniz hamamıdır. Büyükdere - Sarıyer arasındadır.

TARABYA — Tarabya koyunun Yeniköy tarafındadır. Deniz hamamıdır. Taksim'den otobüs ve dolmuşla gidilir.

LİDO — Ortaköy'le Kuruçeşme arasındaki burundadır. Yüzme havuzudur. Otel ve gazinosu vardır. Taksim ve Sirkeci'den otobüsle gidilir.

SALACAK — Üsküdar ile Harem iskeleleri arasında, Kızkulesi'nin karşısındadır. Gazinosu vardır.

OTEL — Şehirdeki başlıca oteller şunlardır : Taksim - Harbiye arasında HİLTON, DİVAN. Ayazpaşada PARKOTEL. Beyoğlu'nda KONAK. Tepebaşı'nda PERAPALAS, BRİSTOL. Sirkeci'de İPEKPALAS, ÖZİPEKPALAS. Tarabya'da VİLLA ZARİF. Suadiye'de PLÂJ OTELİ. Kadıköy'de KORDONOTELİ. Yalova'da TERMAL. Büyükada'da AKASYA, SPLANDİT. Kilyos'ta KİLYOS OTELİ.

LOKANTA — Bütün büyük otellerin lokantaları vardır. Hususiyet arzeden diğer lokantalar şunlardır : Beyoğlu'nda ABDULLAH, EKREM YEĞEN. Galata Yolcu Salonu'nda LİMAN. Mısırçarşısı'nda PANDELİ. Sirkeci'de BORSA, KONYALI.

GAZİNO — Aynı zamanda yemek de bulunan bu içkili mahallerin başlıcaları şunlardır : Taksim'de TAKSİM GAZİNOSU, GÜNEY PARK. Tepebaşı'nda CUMHURİYET, TEPEBAŞI BAHÇESİ, KAZABLANKA, KİLYOS PLÂJ GAZİNOSU. Sarıyer'de CANLI BALIK. Büyükdere'de BEYAZ PARK, ANDON. Emirgân'da GASKONYALILAR. Dolmabahçe'de KÜÇÜK ÇİFTLİK PARKI. Küçükçekmece'de YAHYA. Florya'da FLORYA PLÂJ GAZİNOSU. Caddebostan'da CADDEBOSTAN GAZİNOSU. Suadiye'de SUADİYE PLÂJ GAZİNOSU.

GECEKULÜPLERİ — Hilton Oteli'nde ROOFBAR. Taksim - Harbiye arasında KERVANSARAY, KORDONBLÖ. Şişli'de KLÖB X. Taksim Gazinosu PAVYONU. Park Otel PAVYONU. Beyoğlu'nda STÜDYO. Suadiye Plâj Gazinosu PAVYONU.

İstanbul sinemalarının hemen hepsi yazın da açıktır. Fakat eski filimleri geçerler. İlçe ve köylerde bahçe sinemaları vardır. Tiyatrolar yazın faaliyetlerini tatil ederler. Bunlardan şehir içindeki bahçelerde temsiller verenler de vardır. Kışın Beyoğlu'ndaki Belediye Galerisi yahut Fransız Konsolosluğunda açılan sergiler zaman zaman yazın da devam eder. Kışın Saray Sineması'nda verilen temsil ve konserler yazın yerini Harbiye'deki Açıkhava Tiyatrosu'na terkeder. Kışın İstanbul Belediye Konservatuvarının Şan sinamasında verdiği Türk ve batı musikisi konserleri çok rağbet görür.

İstanbul halkı ve yurdun muhtelif yerlerinden gelmiş vatandaşların yazın en çok rağbet ettiği yerlerden biri Gülhane Parkı'dır. Bahar ve Çiçek bayramı olarak üç ay Gülhane Parkı ve Üsküdar'daki Şemsipaşa Parkı dolup taşar. Gülhane Parkı'nda bir Luna Park, çeşitli sergiler vardır. Şehir Tiyatrosu artistlerinden bir kısmı devamlı temsiller verir.

İstanbul'da kışın en büyük spor faaliyetleri futbol ve basketboldur. Yazın futbol maçlarının yerini atletizm, tenis, su sporları, binicilik ve at yarışları alır. Av bütün mevsim yapılır.

Futbol maçları en çok Dolmabahçe, Mecidiyeköy ve Fenerbahçe stadyumlarında, basketbol karşılaşmaları da Harbiye'deki Spor ve Sergi sarayında yapılır. Atletizm müsabakaları yine bu stadlarda, tenis, Taksim'deki Dağcılık Kulübü kortlarında; su sporları Lido, Moda ve Heybeliada ile Kalamış Koyu ve Marmara'da yer alır. Yazın perşembe, cumartesi ve pazar günleri Veliefendi'de at yarışları olur.

İstanbul'da yılın her mevsimi başta balıkçılık olmak üzere çeşitli avlar yapılır. Küçükçekmece Gölü'nde ördek, göl sırtlarında bıldırcın, Belgrat ormanları'nda keklik ve sülün avlanır. Balık avı yerleri Boğaz, Boğaz dışı, Marmara Küçük ve Büyükçekmece gölleridir. En bol olan balıklar kılıç, kefal, lüfer ve toriktir. Amatör balıkçılık çok yaygındır.

30 YAŞINDA 300 MİLYON FRANK KAZANAN RESSAM

Bernard Buffet

ŞATO — Bernard Buffet iki yıl evvel satın aldığı şatosu önünde. Aix-en-Provence'ın zeytinlikleri arasında bulunan bu malikânede ressam binbir gece masallarındaki prensler gibi yaşamaktadır.

Fransa'da Sinema Yıldızı Brigitte Bardot'dan sonra ikinci bir B. B. dillerde dolaşıyor: Bernard Buffet.

GÜNÜN ADAMI — Buffet her yerde günün kahramanı gibi karşılanır, fotoğrafçılardan kurtulamaz. Üstte, halen üzerinde çalıştığı «Hayalî seyahat» isimli kitabın bir ilüstrasyonu görülüyor.

SANATÇILARIN çoğu ancak yıllar yılı çabaladıktan, hayatın türlü cilveleri ile pençeleştikten, büyük engelleri aşmak zorunda kaldıktan sonradır ki, şöhretin zirvesine erişebilirler. Pek ender olmakla beraber, gökten düşer gibi bir anda parlıyarak dünya çapında şöhret yapanlar da yok değildir. Ressam Bernard Buffet, işte bunlardan biridir, daha doğru deyimle çektiği ıstırap ve sefalet yılları pek kısa sürmüş, başına daha genç yaşta konan talih kuşu, bunların hepsini unutturmuştur.

Buffet, bundan yirmi dokuz yıl önce Paris'te, son derece kötümser, kapkara ruhlu bir ailenin bahtsız çocuğu olarak hayata gözlerini açtı. İlk resimlerini anasının çamaşır sandığından çaldığı bezlerin üzerine yaptı. Aile ocağında devam edegelen cenaze havası, on dört yaşında annesinin ölümü üzerine büsbütün arttı. Buffet için artık bu evde daha fazla oturmak imkânı kalmamıştı, evini terketti, aç ve susuz, Paris sokaklarını küçük adımları ile ölçmeğe başladı. Quartier Latin'in resim galerileri önünde sık sık duruyor, ara sıra da resim yapıyordu. Kısa zamanda istidadı takdir edildi, hattâ okul talimatnamesine göre giriş haddinden üç yaş genç olmasına rağmen, Paris Millî Güzel Sanatlar Okulu'na kaydı yapıldı. İlk resimlerini henüz on yedi yaşında toplu bir sergide teşhir eden Buffet bir yıl sonra tek başına bir sergi açmak cesaretini gösterdi. Sergi Paris'i bir anda allak bullak etti. O ana kadar duyulmamış olan bu isim Paris sanat çevrelerinde olağanüstü bir tepki yarattı. 1954 senesinde yeniden açtığı sergi ile de Fransa'da satış rekorunu kırdı. Resimlerine koyduğu fiyatlar en zengin koleksiyoncuları bile hayretten dondurdu, ama hepsi de âdeta kapışıldı. Sonra bu hârika çocuk yeniden gözden kayboldu...

1958 yılının soğuk bir ocak günü Paris'in Champs-Elysées tiyatrosu «Le rendez-vous manqué» isimli bale'nin temsilini ilân ediyordu. Eserin yazarı Françoise Sagan, bestecisi Michel Magne, rejisörü Vadim, sahne ressamı da Bernard Buffet idi. Hepsi de otuzuna henüz varmamış kimseler, genç sanatçılardı.

İlk gece, perde, salonu hıncahınç dolduran ve takdirden ziyade tenkide mütemayil müşkülpesent bir seyirci kütlesi önünde açılınca, herkes boş sahnede dekoru dakikalarca alkışladı. Bernard Buffet, Paris'i yeniden fethediyordu. Birkaç gün sonra da Paris'in en şık sokağı Faubourg St. Honoré'deki Charpentier galerisi Buffet'nin iki yüze yakın eserini teşhir edince herkesin dudağı uçukladı. Bunu takibeden günlerde Buffet, üç ayrı galeride daha sergi açınca Paris deliye döndü. Hele ressamın Jeanne d'Arc sergisini açmağa bizzat Cumhurbaşkanının gelmesi bu sanat beldesinde o güne kadar görülmemiş şeydi.

Bugün Buffet henüz otuzunda bile olmamakla beraber, 300 milyon Fransız frank'ını yelek cebinde taşıyan adamdır. Güney Fransa'da Aix-en-Provence civarında Château de l'Arc isimli şahane bir malikânesi, bir Rolls Royce, bir Jaguar arabası vardır. Muazzam tuvaller üzerine yaptığı resimlerin en ucuzu 1 milyon franktır. Resimlerinin renkli baskıları, Modigliani ve van Gogh kadar çok alıcı bulur.

Buffet'nin bir şarlatan, bir fırsat düşkünü olduğunu ileri sürenler de yok değildir. Geçen kış Paris'te bazı ünlü sanat tenkidçileri Buffet'ye karşı açtıkları savaşta, resimlerini boydan boya kaplıyan kasvetli havayı, çizdiği mariz tipleri tenkid etmişler, kapkara ruhlu bu adamın cemiyeti hiçe saydığını ileri sürmüşlerdir.

Buffet'nin resimlerine hâkim olan bu hava, çocukluğundan arta kalan kötümser ruhtur. Ama ister takdir, ister tenkid edilsin, bugün Buffet, genç yaşta şöhret ve servetin zirvesine erişmiş nâdir insanlardandır.

ŞATONUN İÇİ — Şatonun oturma odasından bir köşe. Soldaki Buffet, ortadaki en yakın dostu ve iş müşaviri Pierre Bergé, arkası dönük olan da Joseph Foret'dir. Buffet bir anda parlıyarak dünya çapında bir şöhret yapmıştır. Bir sanatkârın bu derece çabuk yükseldiği çoktan beri görülmemiştir.

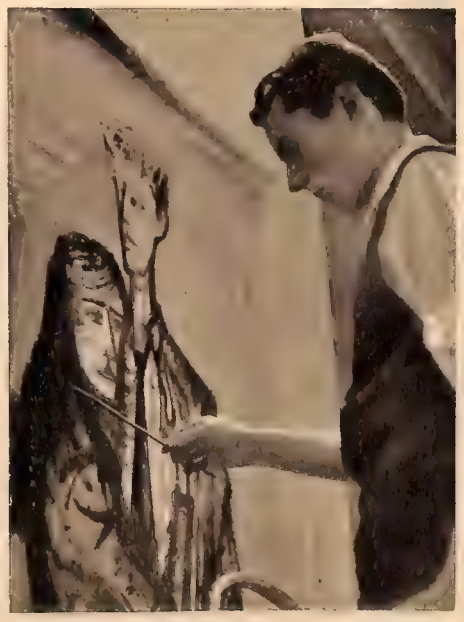

SANATKÂR — Bernard Buffet'nin çalışma azmi eşsizdir. Aylarca dış dünya ile alâkasını keserek atelyesine kapanır ve gece-gündüz çalışır. Resimleri bitmeden alıcısını bulmuştur.

İst. Tel : 22 10 72 - ANKARA Tel : 12395

Türklere karşı harbeden 1051 Kuvvetleri Başkumandanı : GENERAL HAMİLTON'UN ÇANAKKALE HATIRALARI

2nci

İkinci Anafarta Muharebesi, 21 ağustos 1915 günü saat 15 te başlayıp 23 ağustos sabahına kadar devam etmiştir. Bu kanlı savaşta birliklerimiz fevkalâde şecaat ve kahramanlık göstererek düşmanla göğüs göğüse, dipçik dipçiğe boğuşmuşlar, 21 ve 22 ağustos geceleri sabahlara kadar hiç fasıla vermeden insan üstü bir gayretle yaptıkları mukabil hücumlarda Hamilton kuvvetlerini mahv ve perişan eylemişlerdir. Bu dehşetli muharebede Hamilton'un zayiatı 6558, bizim ise sadece 2600 dür.

ÇEVİREN : ADNAN ERİM

17 ağustos 1915 : Son haftalar zarfındaki harekâtımızın hulâsası şöyledir : General Birdwood'un birlikleri, 13 üncü Tümen, 29 uncu Tugay, 10 uncu Tümen ve 29 uncu Hint Tugayı ile kuvvetlendirilmiş bulunuyordu. Bu kıtalar, üç gece sıra ile ve gizlice Anzac sahillerine çıkmıya muvaffak oldular. 6 ağustos günü Birdwood, Arıburnu'ndaki Türk kuvvetlerini tesbit etmek maksadiyle taarruza geçecek, aynı saatlerde 8 inci Ordu, Kirte'ye karşı harekâta başlıyacak ve yine o günün akşamı 11 inci Tümen, Suvla'ya çıkarma yapacaktı. Kirte taarruzu ve Birdwood'un hücumu, asıl Suvla çıkarmasını maskelemek ve aynı zamanda, Türklerin bu cephelerden kuvvet çekip Suvla'ya yardım göndermesini önlemek için yapılacaktı. 11 inci Tümen ilk hedef olarak Suvla Körfezine hâkim bütün tepeleri tutarak Yılgın Burnu ve İsmailoğlu Tepesi'ne doğru ilerliyecekti. Küçük Anafarta - Ece limanı hattı da elde bulundurulacaktı. Bu harekâtta, 11 inci Tümeni 10 uncu Tümen takibedecek, 53 üncü Tümen ihtiyatta kalacak, 54 üncü Tümen de bilâhara gelerek aynı cepheye sevkedilecekti. Harekât başarı sağladığı takdirde, bu kuvvetlerin kumandanı Stopford, Büyük Anafarta'ya doğru çark ederek Birdwood'un birlikleriyle birleşmeğe çalışacaktı...

Suvla Körfezi civarındaki Türk kuvvetlerinin, ancak bir alayla cüzi miktarda jandarma birliklerine ve 12 kadar topa inhisar ettiği anlaşılmıştı.

8 inci Ordu Kirte'de taarruza başladı. Fakat Türklerin ciddî mukavemetiyle karşılaşarak ilerliyemedi. Önce bir miktar arazi kazanmışken, Türklerin 6-7 ağustos günlerinde yaptıkları üst üste pek cesaretli mukabil hücumları karşı-

ATATÜRK ANLATIYOR :

21 Ağustos Günü ve Muharebesi

BUGÜN sabahtan itibaren düşmanın bir taraftan diğer tarafa asker sevketmekte ve gemilerden bazı kıtaat ihraç eylemekte olduğu haber alınmakta idi. Cephede sureti umumiyede bir sükûnet mevcut idi. Dünkü kararım veçhiyle öğleden evvel 12 nci Fırka cephesine gittim. Tetkikat neticesinde Beşinci Fırka'nın sol cenahında Kanlıköprü Deresi'ne kadar olan kısmı Dokuzuncu Fırka kumandanının tahtı idaresinde 25 ve 64 üncü Alaylara tevdie ve Altıncı Fırka'yı Sivli'den Turçu'na celbe karar vermiştim.

Bu tadilâta hazırlık olmak üzere öğleden sonra saat bire doğru 9 uncu ve 6 ncı Fırkalara telefonla silâh başı etmeleri emredildi. Bu sıralarda gittikçe, mütezayit top sesleri işitiliyordu. Tam saat 2.30 da şiddetlenen top sedaları üzerine düşmanın taarruza geçtiği, telefonla yapılan tahkikattan anlaşılmıştı.

Bu taarruz, 12 nci ve 7 nci Fırkalar cephesine karşı vukubuluyordu. Taarruz istikametleri, Yusufcuk ve İsmailoğlu Tepesi ile Asmak ve Kayacıkağılı arası idi. Düşmanın biraz sonra Kireçtepe mıntakasından da taarruza kıyam etmesi muhtemel idi.

Düşmanın deniz ve kara topçuları İsmailoğlu Tepesi'yle Asmak'ın şimal ve cenubundaki mevzilerimizi şiddetle ateş altına alıyor ve henüz nâtamam olan siperlerimizi barınılmaz bir hale getiriyordu. Bilhassa Yusufcuk Tepesi'ne pek çok düşman bataryaları ateşlerini temerküz ettirmişlerdi. Bu suretle bir saat kadar şiddetli bir topçu ateşini mütaakıp düşman, Yusufcuk tepesinden Asmak'a kadar taarruza başladı. Bunun üzerine topçularımız da ilerliyen düşman piyadesini şiddetli ateş altına alarak piyade ateşinin de inzimamiyle, bütün cephelerde düşmanın bu ilk taarruzunu telefatı külliye ile püskürtmiye muvaffak oldu.

Bunun üzerine öğleden sonra dört ile dört buçuk arasında bir fırka kadar düşman kuvvetinin birbirini mütaakıp birkaç kademe olarak açılmış olduğu halde Lâle Tepe'den ilerlediği görülerek her taraftan şiddetli topçu ateşi altına alındı. Bu düşman birlikleri, Mestantepe ve 7 nci Fırka cephesine yetişinciye kadar, cepheden, yandan ve Kocaçimen'den topçu ateşlerimizle pek çok telefat vererek mütaaddit defalar tevakkufa mecbur edildi ve bazı düşman kıtalarının darmadağınık olduğu görüldü.

Düşman, takviye kıtaatı olarak aynı cephelere karşı ikinci defa olarak taarruzunu tekrar eyledi. Fakat bu defa da, Yusufcuk Tepesi'ne karşı vaki olan hücumu defedildi ve yalnız 34 üncü Alay cephesinde bir jandarma bölüğü geri çekilmiye mecbur oldu ise de icra edilen bir

«Anafartalar Hâtıraları» eserinden iktibas edilmiştir.

Anafarta Savaşı

sında geri çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Arıburnu'nda, Birdwood, hücumunda muvaffak olarak biraz ilerledi, fakat yine Türklerin üst üste dehşetli mukabil taaruzlariyle duraladı. Bu arada Damakçılık Bayırı kuvvetlerimiz tarafından zaptedilmişti. 8 ağustos günü, Birdwood'un emrindeki 13 üncü Tümenle Gurkha Hint birlikleri, Kurt Geçidi'ni tuttular. Yeni Zelândalılar Conkbayırı'nı işgal eylediler.

Lâkin, büyük bir talihsizlik eseri olarak, Kurt Geçidi'ndeki kuvvetlerimizi kendi topçumuz dehşetli bir ateş altına aldı. Bütün askerlerimiz bu ateşle eridi ve Kurt Geçidi bir daha tarafımızdan zaptedilemedi. 48 saat sonra da, Conkbayırı'ndaki kuvvetlerimiz, Türklerin omuz omuza yaptıkları büyük bir hücumla kısa bir zamanda geri atıldı!

Stopford ise bu esnada Suvla sahiline çıkmış bulunuyordu. Lâkin, daha evvelden söylemiş olduğum sebepler dolayısiyle, ilerliyemedi. Kumandanlarının cesareti kırıldı.

Netice olarak, bu harekâtımız başarısızlıkla sona ermiş bulunuyor. 53 üncü Tümen dağılmış vaziyette. 54 üncü Tümen de işe yaramaz halde!

Birdwood'un zayiatı 13.000 kişi. Suvla'daki 10 uncu, 11 inci, 53 üncü ve 54 üncü Tümenlerin mevcudu 30.000 den aşağı inmiş bulunuyor. Kayıplarımız pek ciddîdir! Halihazırda, 8 inci Ordu 23.000 tüfek; Birdwood'un kuvvetleri 25.000 tüfek; Fransızlar da 17 bin tüfek kaldı. İhtiyatlarla birlikte, bütün kuvvetimiz 95.000 tüfek civarındadır. İlk fırsatta, İsmailoğlu Tepesi'yle Küçük Anafarta'yı zaptetmek mecburiyetindeyim. Fakat bunları yapmak için de takviyeye ihtiyacımız var. 9.000 kişilik bir takviye kuvvetinin yola çıkarılmış olduğu haberi geldi. Bunu kâfi bulmuyorum. Kitchener'e bir telgraf çekerek 45.000 kişilik ikmal kuvvetiyle 50.000 kişilik taze kuvvet gönderilmesini talep ettim. Bu 95.000 kişi gelmeden Çanakkale seferini muvaffakıyetle sona erdirmemiz imkânsız!

Çünkü burada, iyi sevk ve idare edilen ve pek cesur harbeden Türk Ordusunun karşısında bulunuyoruz!...

Akşam üzeri, General De Lisle, Suvla bölgesindeki birliklerin birbirine karıştığını ve gayrimuntazam bir hale geldiğini bildirdi. Bunları taarruz edebilecek bir kuvvet haline getirmek için en az üç, dört güne ihtiyaç var!...

18 ağustos 1915: «Arno» gemisiyle Suvla'ya geçtik. General Skeen, Hammersley, Lindley, Peyton, Reed, Dawnay, Deeds ve Beadon'la ufak bir harb meclisi kurduk. Bir buçuk saat süren bir müzakerede bulunduk. Benim fikrim, bu cephede Türklere karşı tekrar bir taarruzda bulunarak hâkim tepeleri ele geçirmekten ibaret. Bunu başardıktan sonra ileri hamlemiz daha kolaylaşacak...

Ben, bu taarruzun gece baskını şeklinde yapılmasını teklif ettim. Çünkü Suvla Körfezi'nin kuzey ve güney tarafları dümdüz ova halinde olduğu için Türk toplarına tamamen açık bulunuyor. Buradan gündüz gözüyle teşebbüs edeceğimiz bir taarruzda büyük zayiat vermemiz muhtemel. Generaller, bu mütalâama itiraz ettiler. Gece harekâtında birçok birliklerimizin yollarını şaşıracaklarını, pek iyi bilmedikleri bu arazide birbirlerine girerek mağlûbiyete sebebiyet vereceklerini ileri sürdüler. Bu mütalâayı doğru buldum. Taarruzun gündüzün yapılmasına karar verdik.

Bu sırada General Lindley, benimle hususi görüşmek istedi. İkimiz yan yana sahile doğru birkaç adım yürüdük. Bana, iyi niyetli bir ifadeyle, emrindeki Tümenin tamamen parçalanmış bir halde olduğunu, bu kuvveti tekrar derleyip toparlıyarak muntazam bir birlik haline getirmeye muktedir olamıyacağını izah etti. Samimi itirafı beni memnun etti. Bu söylediklerini yazılı bir rapor halinde De Lisle'ye bildirmesini söyledim ve kendisine daha az mesuliyetli başka bir kumandanlık vereceğimi vaadederek vazifesinden affettim...

General Hammersley, 34 üncü Tugay komutanı Tuğgeneral Sitwell'in vaziyetinden şikâyet etti. Tuğgeneralin derhal vazifesinden alınmasını bildirdim.

19 ağustos 1915: Bugün herkes hazırlıkla meşgul oluyor. Ben de sabahtan akşama kadar İmroz'da oturup sıcaktan bol bol terledim. Akşama doğru, beş on metre ilerimize bir uçağımız düştü. Genç pilot Yüzbaşı Collet derhal öldü. Üç kişi de ağır surette yaralandı.

20 ağustos 1915: Amiral De Robeck bana resmî bir ziyarette bulundu. «Donanmamızla Çanakkale Boğazı'nı tekrar zorlıyalım mı ne dersiniz?...» diye sordu. Ben, bu mevzu etrafında hüküm verecek vaziyette olmadığımı söyledim. «Denizcilik bakımından ne yapmak lâzımsa öyle yapınız; deniz harekâtı benim ihtisasım dahilinde değildir!...» cevabını verdim.

Donanma zaten beş aydan beri her gün bize yardım ediyor. Her zaman, her yerde arkamızda! O olmasa biz de olamayız. Bize bu kadar büyük yardımı dokunan bir donanmanın, göz göre göre mayınların, torpillerin içine sürüklenip mahvolmasına nasıl razı olabilirim?... Bu mesuliyeti Amiral üzerine alsın. Ben karışmam...

21 ağustos 1915: Saat 13 te Braithwaite, Aspinall, Dawnay, Deeds, Ellison, Pollen ve Maitland ile Suvla'ya geçtik. Karakol Dağı'nın yamaçlarına tırmandık. Plânımız kararlaştırılmış, herkes bu plân üzerinde mutabık kalmıştı. 10 uncu Tümen ihtiyat birliğimizdi. 10 rakımlı tepenin gerisinde toplu bir halde duruyordu. Türk topçusu tarafından keşfedilirse hali yamandı! Lâlebaba'da ikinci bir birliğimiz yine ihtiyat olarak bırakılmıştı. Burası emin bir yerdi. Türk topçusu ateşinden korkusu yoktu. Fakat, ilerlemeleri icabederse, tamamen açık ve ateşe pek elverişli bir arazi üzerinden geçmek mecburiyetinde kalacaklardı. Bu tehlikelere rağmen, bu iki ihtiyat kuvvetini yerleştirecek daha münasip yerler mevcut değildi!

Taarruz plânına gelince: Sağ cenahta Anzac'la ve Hint Tugayı Damakçılık Bayırı'ndan 60 rakımlı tepeye doğru ilerliyecek, onun yanındaki 11 inci Tümen de hizayı muhafaza edecek şekilde taarruza kalkacaktı. Sol cenah merkezinde 29 uncu Tümen 70 rakımlı tepedeki Türk mevzilerine hücuma geçecekti. Bu tepe ile İsmailoğlu Tepesi'ni ele geçirdiğimiz takdirde, iki Anafarta arasındaki bölgeye hâkim araziyi işgal etmiş bulunacaktık. Böylece Suvla Körfezi'ni ateş altında tutan Türk topları ve kuvvetleriyle kolayca mücadele edebilecektik...

Bombardımanımız tam 14.30 da başlıyarak yarım saat devam etti. 15 te Tuz Gölü'nün doğu ucundan Damakçılık Bayırı'na kadar, üç buçuk kilometrelik bir saha üzerinde uzanan hatlarımız kıpırdamıya ve doğuya doğru dalgalanmıya başladı. Bu anda Türk topları hatlarımız üzerine şiddetli bir şarapnel ateşi açmış bulunuyordu!...

Saat 15.30 a kadar bizimkiler bu ateş altında ilerleme teşebbüslerine devam ettiler. Bir ara, Türklerin 70 rakımlı tepedeki mevzilerinden çekildikleri görüldü. Hepimizin içini bir sevinç sardı! Bu sırada Lâlebaba'daki ihtiyat kuvvetimiz de harekete geçti. Önündeki açık araziye doğru uzandı. Fakat uzanmasiyle, dehşetli bir şarapnel ateşi altında kalması bir oldu!... Böyle olacağı muhakkaktı ve başka hiçbir çare yoktu...

Birkaç dakika bu dehşetli hali seyrettikten sonra teessür içinde Karakol Dağı'ndan aşağıya indim. Ufak bir taşın üzerine çökmüş, sakin sakin sigarasını tüttüren General De Lisle'ye tesadüf ettim. Karşısında bir kurmay subayı vardı. Ben de bir başka taşa iliştim. Bir müddet konuşmadan öylece oturduk. Söylenecek ve yapılacak bir şey yoktu. Bir kere ok yaydan çıkmıştı! Çıktıktan sonra istikametini değiştirmek kimsenin elinde değildi. Neticeyi sükûnetle beklemek mecburiyetindeydik...

Gelecek Hafta: İkinci Anafarta Savaşı Türk zaferiyle sona eriyor...

süngü hücumuyle aynı siperler yine istirdat edildi.

Düşman, akşam altıya doğru taarruzunu fatk kuvvetlerle — efradı İngiliz asılzadelerinden mürekkep İkinci Süvari Fırkasıyla — üçüncü defa olarak tekrar eyleyip iki bölüğümüzü geriye püskürttü ve Yusufcuk Tepesi'ne dahil oldu. Buna karşı derhal mukabil taarruza geçilerek saat yediye doğru düşman ikinci defa bu siperlerimizden def ve tardedildi. Düşmanın Azmak cenubuna vaki olan taarruzu da püskürtüldü, fakat Kayacıkağılı Tepesi'nin yamaçlarında bir kısım siperlerimiz zaptedildi.

Bu suretle 21 ağustos 1915 günü, düşman, lâakal biri taze olmak üzere üç fırka ile yaptığı taarruz neticesinde beş bin maktûl ve bir buçuk misli mecruha mukabil yalnız Yedinci Fırka cephesinde 40 - 50 metrelik bir siper hattına girmeğe muvaffak olmuştur. Buna mukabil bizim zayiatımız iki bin beş yüz miktarındadır. Düşmanın maksadı Kayacıkağılı, İsmailoğlu Tepeleri'ni, Yusufcuk Tepesi'ni zaptederek grupun cephesini yarmak ve bu hat dahilinden Şarka ilerlemek idi. Düşman büyük bir azim ile ve pek muannidane taarruzlar yaptı. İngiliz asılzadegânından mürekkep süvari fırkasını bu uğurda feda etti. Düşmanın en ziyade müzdehim bir surette hücumlar icra eylediği cephe 12 nci Fırka cephesi idi. Bu fırka kıtaatı ve bilhassa 34 üncü Alay ile, buna serian yetişerek vakti lâzımında takviye eden 9 uncu Fırkanın 64 üncü Alayının aksamı, düşmanın Yaya Süvari Fırkası'nın son ve muannidane yaptığı hücumları göğüs göğüse, süngü süngüye karşılayarak bu kuvveti imha etmiş ve neticei muvaffakıyeti ihraz etmişlerdir!

Çanakkalenin Kahramanları ve Menkıbeleri

Çanakkale'de savaşmış olan yüz binlerce Türk'ün herbiri birer kahramandır. Silâh ve cephane yokluğunda, bu kahramanların yarattığı mucizeler, düşmanın mâneviyatını kırıp ordularını perişan etmiştir. Bu fedakârlık menkıbeleri anlatmakla bitmiyecek kadar çoktur. Bu sayımızdan itibaren, ebediyete intikal etmiş olan bu feragat nümunelerinden bazılarını okuyucularımıza sunuyoruz.

Üç fedakâr kahraman — Çavuş Pehlivan Ahmet oğlu İsmail, Onbaşı Mustafa oğlu Şükrü ve Hasan oğlu Hüseyin — bir gece düşman siperlerine atladılar. Günlerden beri susmıyan bir makinelitüfeği kapıp mevzilerimize getirdiler. Solda görülen Kadir oğlu Mehmet Çavuş ise düşmanın attığı el bombalarını patlamıya vakit kalmadan yerden alarak düşmana iade ediyordu.

Anne sütüne en yakın mama

Radar Reklam

Tam yağsız
Yarım yağlı
Tam yağlı

LAITGOZ İDEAL

MODELLER

3 MEMLEKETTEN MODELLER

TAKDİM EDEN: SUAVİ SONAR

Çizgili — Beyaz zemin üzerine siyah çizgileri ve orijinal motifleri olan ipekliden yazlık bir sokak kıyafeti. Yaka küçük spor, kollar omuz hizasından kesik, beden düz ipliktir. Etek belden hafif pilli olduğu için bolcadır. Kendi kumaşından bir sentür, hasır şapka, üzeri bantlı ayakkabılar, kıyafeti tamamlamaktadır.

THY
TÜRK HAVA YOLLARI

MEMLEKETİN HER TARAFINA
MUNTAZAM UÇAK SEFERLERİ

Müracaat Telefonları	
ANKARA (Gündüz)	16108
ANKARA (Gece)	12969
İSTANBUL (Gündüz)	440296
İSTANBUL (Gece)	441905
İZMİR	32125
ADANA	3893
BURSA	1167

Bütün büro ve acentelerimiz emrinizdedir.

Büyük yaka — Üzeri frapan renklerle emprime edilmiş kalın ipekliden bir kokteyl kıyafeti. Beden vücuda sıkıca oturmuş, takma olan truvakar kolları dirseği aşmıştır. Etek beldeki enli pensler vasıtasiyle bol ve kabarık durmaktadır. Modelin hususiyeti yaka ve sentüre iliştirilmiş olan siyah kadifeden fiyonktadır.

FRANSIZ MODASI — Yukarıda dört çeşit yaz kıyafeti görülmektedir. Önden arkaya doğru : 1. Şifondan yapılmış önünde kocaman kravatı olan bir elbise. 2. Üzerinde iri puvanları olan göğüsten robalı bir torba modeli. 3. Aynı kumaştan ceketi olan kolsuz düz bir elbise. 4. Plili eteği olan dekolte bir model.

İSVEÇ MODASI — Açık bej rengi yünlü jarseden yapılmış sade bir sokak ve iş kıyafeti. Yakası spor, bedeni önden üç düğmeli, kolları takmadır. Göğüs altlarında uzun pensleri, yanlardan dikişli düz eteğinde kapaklı iki cebi ve belinde kendi kumaşından bir kemeri vardır. Bu model sonbahar için hazırlanmıştır.

İTALYAN MODASI — Fotoğraflar, bir torba modelinin ön ve arkadan görünüşünü tespit etmektedir. Yaka yok, kollar kısadır. Dümdüz inen kumaşın arkada orijinal bir plikaşesi vardır.

SUSİ WONG

4

YAZAN: RICHARD MASON

ÇEVİREN: SADUN ALTUNA

Susi de hesapta olmıyan bu işe başladı. Türlü erkeklerle tanıştı. Zengin iş adamları, fakir talebeler, kaçakçılar, meyhane sahipleri ve hattâ, Formosa'dan sık sık gelen Tschiang Kai Tschek'in bir generali kısa zamanda listesine girdi. Bunların kimi nazik, kimi kaba, kimi budala, kimi zeki, çeşitli karakterde insanlardı. Susi, artık erkeklerden nefret etmeğe başladı. Bu arada, türlü yerlerde çalıştı, hattâ birkaç defa da âşık oldu. Gönlünü kaptırdığı ilk adam, Alan Muir adında Hong Kong'a yerleşmiş zengin bir İngilizdi. Aralarındaki münasebet samimî bir dostluktan ibaretti. Susi, Alan'ın muhteşem villâsında hayatının en güzel saatlerini geçirmişti. Adamın Susi ile evlenmeğe dahi niyeti vardı, ama bu olmadı. Alan, bir sabah bir Çinli arkadaşının kotrasından denize atladı ve korkunç bir köpekbalığına yem oldu. Böylece bu ilk aşkı da sulara gömüldü.

Susi, hayatının hikâyesini anlatırken saat gecenin birini vuruyordu. Yatağının üzerinde bağdaş kurmuş vaziyette oturan bu kızın hayatı cidden çetindi. Henüz hayatının baharında talihin korkunç cilveleriyle pençeleşmiş olmakla beraber anlatışındaki açık kalblilik ve dürüstlük beni âdeta büyüledi.

— Ama çocuğumun babası, köpekbalığına yem olan adam değil, o başka bir İngilizdi... dedi .

Gecenin serinliği iyiden iyiye hissedilmeğe başlamıştı. Kalkıp balkon kapısını kapadım. Anlatmağa devam etti.

Alan'ın feci ölümünden sonra, Gerald Parry isminde bir İmparatorluk polis müfettişi ile tanışmıştı. Aslında ağır başlı adam olmakla beraber, tropiklerde yakalandığı bir hastalıktan arta kalan nöbetler zaman zaman yoklayınca, öfkesinden odada ne varsa kırar, dökerdi. Susi bu adamdan gebe kaldığını anlayınca, önceleri gizlemek istemiş, ama günler ilerledikçe açıklamak zorunda kalmıştı. Adamın bu durum karşısında, hiddetten iskemleyi kafasında kıracağını beklerken, tam aksi olmuş, Susi'nin çocuğunu doğurmasını, kendisiyle evlenmek niyetinde olduğunu ve istifa edeceğini de söylemişti.

Fakat zaman geçtikçe Parry'nin tavırları değişmiş, Susi'ye karşı iyiden iyiye lâkayd davranmağa, her fırsatta atlatmağa başlamıştı. Bir akşam Susi, adamın odasına girince, eşyalarını toplar vaziyette bulmuştu. Nereye gittiğini sorunca da kısaca «Borneo'ya» cevabını almıştı. Adam, cebinden çıkardığı beş yüz dolârı Susi'nin önüne atarak «Defol buradan» diye bağırmıştı.

İki ay sonra çocuk dünyaya gelmiş, Parry'den de ses seda kesilmişti. Doğumdan sonra hastalanan Susi perişan vaziyette yatağa düşmüştü. Mali durumu da son derece bozuktu. Çocuğu ile birlikte hayatına son vermeği düşünürken bir arkadaşı onu Nam Kok'a tavsiye etmişti.

— İşte böylece buraya geldim... dedi. Önceleri buradaki insan sürüsü de beni iğrendirdi, ama alıştım artık...

İnsan hakikaten her duruma kolayca uyabilen varlıktır. Bunun en mükemmel örneği bendim. Bizi bu hallere düşüren esas çıban başı harbti. Heidelberg'de talebe iken baş başa bira içtiğim arkadaşlarımı sonradan cephede delik deşik etmiş, öptüğüm, birlikte romantik geceler geçirdiğim kızların ocağını söndürmüştüm. Esir düşünce de helâları temizlemekle vazifelendirilmiştim. Halbuki eskiden helâların insanlar tarafından temizlendiğini bilmiyordum bile.

Acı acı çalan telefon zili Susi'nin konuşmasını kesti. Aşağıda bir gemici kendisini bekliyordu. Patronun ifadesine göre, gelmedikçe bir şey ısmarlamak niyetinde değildi. Ayağa kalktı, isteksiz olarak kapıya yöneldi, çıkacağı anda dönerek hafif sesle sordu :

— Ne olur beni bırakmayın Robert. Hep sizin yanınızda kalmak istiyorum...

— Buna şimdilik imkân olmadığını sana söyledim Susi...

— Yanınızda olmam kâfi. Bunun için sizden hiç bir ücret istemiyorum...

— Beni dinle Susi...

Lâfım bitmeden hiddetle kapıyı açtı ve çıkarken de şöyle bağırdı :

— Öyle ise ben de kaptanımın yanına giderim.

Kapıyı öyle hızlı çarptı ki, tavanın sıvaları yerlere döküldü...

O gece yalnız kalınca yatağa uzandım ve tatlı hayaller kurdum. Susi ile evlenerek, manastırlar adası Mantao'ya taşınacaktık. Orada, pirinç ekerek ve hayvan yetiştirerek, çifte kumrular gibi yaşayıp gidecektik. Bu cennet adada başlıca eğlencemiz, Budist rahiplerle şakalaşmak olacaktı...

Bu tatlı hayalle gözlerimi kapadım. Hong Kong güneşi yeni bir günü müjdelerken, bana da yeni bir hayal kırıklığı getiriyordu. Susi aynı gün, Ben isminde bir adamla tanıştı.

Bir gece yarısı adamı odama getirdi. Uzun boylu, geniş omuzlu ve sarışındı. Susi, çocuğuna bakmak üzere izin isteyip gidince baş başa kaldık. Tok gözlü bir adam olan Ben, birkaç dakika içinde bana bütün hayatını anlatıverdi.

İkinci Dünya Harbi'nde Alman denizaltılarının torpilliediği bir refakat gemisinin kumandanı idi. Harika kabilinden kurtulmuş, bundan altı ay sonra da görevlendirildiği ikinci gemi Japon bomba uçaklarına hedef olmuştu. Günlerce Pasifik sularında bir tahta parçası üstünde bocaladıktan sonra buradan da kurtulmuştu. Harbten sonra yerleştiği Hong Kong'ta soğuk hava tesisleri satarak geçiniyordu. Mülteci akınından sonra işleri iyiden iyiye düzelmiş, sattığı bu tesisler sayesinde de şehir civarında güzel bir ev almıştı. Lüks bir arabası, bir de kotrası vardı. Yaşı henüz otuz beşti. Elizabeth isminde çok güzel, zarif bir karısı vardı. Hafta sonlarında kotrası ile gezmek istediğini, ama karısının bu işe pek yanaşmak niyetinde olmadığını yana yakıla anlattı. Aralarında bu sebeple sık sık kavgalar çıktığını da ilâve etti.

— Karımla kavga edince soluğu doğruca Kit-Kat kulübünde alırım. Orada Wildblood adında bir dert ortağı ile tanıştım. Herif, evli ve iki çocuk sahibi olduğu halde, evdeki kavgayı unutmak gayesiyle gecelerini, Çinli dilberlere hasrediyordu. Wildblood'a bunlarla tanışmanın yollarını sordum, bana Nam Kok'tan bahsetti, böylece buraya damladım.

Bundan sonra söz, Susi'ye geldi. Bu kızı çok beğendiğini, tekrar buluşmak niyetinde olduğunu söyledi. Kalbimin bir anda müthiş çarptığını hissettim, ama belli etmedim. Gece ikide Susi geri geldi, henüz oturmuştu ki Ben sordu.

— Yarın on ikide işiniz var mı ?

— Gece yarısı mı ?

—Hayır, gündüz...

— Hiç, Nam Kok'ta olacağım.

— Öyle ise sizi almağa gelirim.

Böylece Ben odayı terketti. Susi ile gene baş başa kaldım. Hiçbir şey konuşmadık. Eline aldığı bir İngiliz kitabını karıştırdı. Buckingham Sarayı'nın önündeki bir merasim resmine içini çekerek uzun uzun baktı. Sonra kitabı kapıyarak ayağa kalktı.

— İyi geceler Robert.

— Yarınki sözünü unutma. Tam on ikide...

— Merak etmeyin, sarhoş herif unutmuştur bile. Hoşça kalın.

Susi, Ben'in sözünde durmıyacağına inanmakla yanılmıştı. Ertesi gün tam saatinde geldi, bunu takibeden gün de geldi, böylece kısa zamanda Susi'nin demirbaş dostu oldu. Hem de eli açık bir dost. Nam Kok'u terkettiği takdirde bin dolâr vereceğini vadetmişti. Sözünde de durdu. Bunu takibeden dört hafta boyunca Susi gözden tamamen kayboldu.

Her geçen gün beni bu kıza daha çok yaklaştırıyor, fildişi rengi yüzü, zekâ fışkıran bakışları, kuzguni parlak saçlariyle Susi'ye iyiden iyiye

kapılmış olduğumu anlıyordum. Ben'le dostluğuna mâni olmadığım için de kendi kendime içerliyordum.

Günlerden bir gün kalabalık caddelerden birinde dolaşırken biri bana seslendi. Dönünce, Ben'i gördüm. Arabasının direksiyonunda oturmuş gelmemi işaret ediyordu.

Yanına henüz oturmuştum ki, yol açıldı ve ilerlemeğe başladık.

— Sizi yaya kaldırımından kapıp götürdüğüm için özür dilerim dostum. Görüşmiyeli hayli zaman oldu. Mühim bir işiniz yoksa, Kit-Kat kulübünde birşeyler içelim. Liz'le tanışmanızı isterim. Hoşlanacağınızdan eminim.

— Kiminle sözleştiniz ?... diye heyecanla sordum.

— Karımla tabii. Görün bakın ne kadındır Liz. Kahrolasıca park yerleri, geçen ay bu yüzden iki defa ceza yedim. Liz bu hususta cidden ustadır. Ama ne de olsa kadın. Polislere bir tatlı tebessümle her şey yoluna girer...

Arabayı park edecek uygun bir yer aradı. Kit-Kat kulübüne giderken Susi'yi düşünüyordum. Peki bu kıza ne olmuştu öyle ise?...

Kit-Kat uzun bir salondan ibaretti. Ötede pırıl pırıl bir bar, öbür tarafta iki oyun masası ve ortada da yemek masaları vardı. Bunların üstünde, meşhur İngiliz lokantalarının işaretlerini taşıyan lâmbalar duruyordu. Lâmbasında «Marquis of Gramby» yazılı olan masaya yerleştik. Ben, anlatmağa başladı.

— O gece Nam Kok'a gelmekle cidden iyi etmişim. Susi, harikulâde bir kız. Bir anda bütün hayatımı değiştirdi sanki.

Civarda sözlerini duyabilecek birinin olup olmadığına baktıktan sonra kulağıma yaklaşarak fısıldar gibi devam etti.

— Bugünün evlilik cemiyetinin neden çökmeğe mahkûm olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum dostum. Aşk denen şeyden eser kalmamış da ondan. Susi'yi daha evvel tanımamakla ne budalalık etmişim. Bu kız gözlerimi yeniden açtı. İçinde yaşadığım zulmetten beni çekip kurtardı, hulâsa hakiki hayatın zevkını bana tattırdı.

— Karınızın bütün bu olup bitenlerden haberi var mı ?

— Liz'in mi ? Allah saklasın...

Sözünü bitiremeden karısı Elizabeth içeri girdi. Yanında köpeği de vardı. Bu İskoç cinsi, hazin bakışlı bir mahlûktu. Masamıza gelir gelmez Ben'i yanağından öptü ve konuşmağa başladı.

— Rahatsız ettiğim için özür dilerim Ben. Birlikte şehirde yemek yiyelim istersen. Şimdi acele gitmem lâzım. Gwen'le berberde sözleştik, saçlarını benimkiler gibi yaptırmak istiyor.

Bu kadının bütün halinde bariz bir yapmacık vardı. Otuzunda ya var ya yoktu. Bana gösteriş yapmak istediği belliydi. O derece zarif giyinmişti ki, bir moda mecmuasının sahifelerinden çıkıp buraya gelmişti sanki. Neden sonra bana doğru bakarak mütebessim bir çehre ile :

— Beni arkadaşına takdim etmiyecek misin ?... diye sordu.

— Özür dilerim Liz, az kalsın unutuyordum. Mister Lomax. Burada, Kit-Kat'ta tanıştık. Ressamdır ve her sanatkâr gibi garip şeylerden hoşlanır. Wanchai tarafında oturması da bunu ispat eder.

Liz, sözünü kesti.

— Wanchai mi ? Hani şu mâruf evlerin bulunduğu yer. Yoksa bunlardan birinde mi oturuyorsunuz ?

— Hayır, bir otelde...

Ayağa kalktı, anlaşılan biraz hayâl sukutuna uğramıştı. Bir batakhanede oturduğumu söylemiş olsaydım belki de daha memnun kalacaktı. Ben, karısına bir iş arkadaşiyle buluşacağı için yemeğe gelemiyeceğini söyledi.

— Bugünlerde ne kadar da çok işin var sevgilim. Ama daha iyi, bana yeni bir kostüm alırsın.

Güldü. Kocasını şefkatle öptükten sonra çıkıp gitti. Karısı çıkarken Ben, mühim bir iş başarmış olmanın sevinciyle sırıtıyordu. Bu adamın karısını böyle göz göre göre aldattığına doğrusu bir hayli içerlemiştim.

■

Bir akşam Nam Kok'a Susi'yi öteden beri tanıyan bir kamarot geldi. Gemisi bir hafta için Hong Kong'ta demirlemişti. Aksilik bu ya aynı gece çoktan beri ortadan kaybolmuş olan Susi'nin de arkadaşlarını göreceği tuttu. Niyeti, Ben'den aldığı bir hediye ile gösteriş yapmaktı. Susi'yi farkeden kamarot derhal masasına davet etti. Kız önce kabul etmek istemedi, ama ısrar üzerine yanına oturdu. Kamarot, uzun boylu, çok yakışıklı, kızıl saçlı bir İrlandalı idi. O ana kadar beni farketmiyen Susi neden sonra yanıma gelince :

— Yaptığın doğru değil, Ben'i düşün, duyarsa ne der ?... dedim.

— Bıktım artık bu ismi işitmekten. Kendinizden niçin bahsetmiyorsunuz hiç ?...

Cevap veremedim. Bütün bunları sineye çekmekteki gayem, Susi'nin maddi bakımdan rahat etmesi içindi. Ama, nedense içimden o anda Ben'i müdafaa etmek geldi.

— Ben'le aranın açılmaması lâzım Susi...

— Neden ?... diye bağırdı. O serserinin, korkağın biri. Boyu posu yerinde ama, kaskatı yürekli, kaba bir herif...

Bir hafta sonra beklenmedik bir şey oldu ve Susi, Ben'in hiç de zannettiği kadar korkak olmadığını ister istemez kabul etmek zorunda kaldı .

Gecenin on biri idi. Yatağa henüz girmiştim ki kapı vuruldu ve Ben davetimi beklemeden içeri girdi. Soluk soluğa :

— Kalk dostum... dedi. Beraberce halledeceğimiz çok mühim bir işimiz var..

— Ne oldu Ben, ne var ?

— Şu pis Çinli kızı aklı sıra beni aldatmak niyetinde. Aşağıda fitil gibi sarhoş bir herifle kaynatıp duruyorlar.

Giyinirken Ben, Susi'nin burada olduğunu Nam Kok'ta çalışan kızlardan tesadüfen öğrendiğini söyledi. Hiddetten köpürüyordu. Teskin etmeğe uğraştım, ama nafile idi. Birlikte aşağıya indik. Bara girer girmez ilk bakışta Susi ile karşılaştık. Kamarotla köşe masalardan birinde oturuyor, önlerinde yarı boş bir viski şişesi duruyordu. Susi bizi farkedince çekik gözleri bir anda baykuş gözü gibi yusyuvarlak oldu.

Ben, etraftakilere aldırış etmeden bir hamlede masanın üstündeki şişeyi ve bardakları yere fırlattıktan sonra Susi'yi masanın üstüne yatırarak müthiş surette dövmeğe başladı. Ayırmağa nedense elim varmıyordu. Hattâ için için bir memnunluk duyuyordum. Böyle bir manzarayı ancak çocukluğumda seyrettiğim kovboy filimlerinde görmüştüm. Kamarot selâmeti kendini dışarı atmakta bulmuştu. Susi bir ara Ben'in elini kaparak var kuvvetiyle dişlerini geçirdi, korkunç küfürler savurarak yumruk sallamağa başladı. Ama, hiçbiri de isabet etmedi. İşin garibi, bar hıncahınç dolu olmakla beraber kimse yardıma gelmedi.

(Devamı gelecek sayıda)

DOMATES SUYUMU
HİÇ BİR ŞEYE DEĞİŞMEM!

Bir bardak **TAMEK** *Domates suyu bir günlük A/Vitamini ihtiyacının tamamını ve C/Vitamini ihtiyacının da 1/3 ünü karşılar.*

TAMEK KONSERVELERİ

HEDEF REKLÂM-GALİP

SOFYA'DAN RESİMLER

Uzun zamandır neticesi merakla beklenen «1958 Dünya Serbest Güreş Şampiyonası», Türk Millî Güreş Takımı'nın ikinciliği ile sona erdi. Her zamankinin aksine Mustafa Dağıstanlı ve Hamit Kaplan kendilerinden beklenilen neticeleri alamadılar. Takımımız, 3 şampiyonluk, 1 ikincilik ve 2 üçüncülükle 34,5 puvan kazandı. Diğer yandan Ruslar 38 puvanla 1 inci olmuşlardı. Aşağıda, Sofya'daki müsabakalardan özel fotoğraflar görüyorsunuz.

ISMAİL OGAN ŞAMPİYON — 73 kilonun acar güreşçisi İsmail Ogan, Japon rakîbi Takeda'yı, İsviçreli Baltom'u, Fransız Riket'i tuşla yenerek Dünya Şampiyonu oldu. Fransız Riket'i güreşin başlamasından 45 saniye sonra tuşa getirmesi büyük tezahüratla karşılandı.

ÜÇ TUŞ, BİR SAYI — 57 kiloda takımımızın en güvenilir elemanı Hüseyin Akbaş, İtalyan Ginezo'yu 11.50, Doğu Almanyalı Kamonev'i 11.15, Batı Almanyalı Scherer'i 4 dakikada tuşla, Japon Haraba'yı sayı ile yenerek Dünya Şampiyonu oldu. (Yanda) Batı Almanyalı Scherer ile güreşirken görülmektedir.

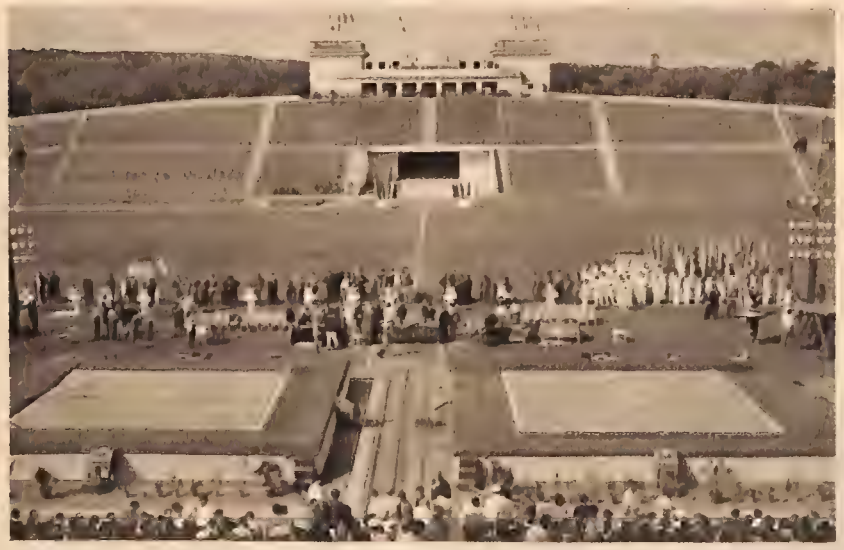

VASİLEVSKY STADI'NDA TÖREN — 1958 Serbest Güreş Dünya Kupası müsabakaları Sofya'nın 60 bin kişilik stadında yapıldı. 14 milletin güreşçilerinin katıldığı müsabakaları, Bulgar Federasyonu Reisi bir konuşmayla açtı. Güreşleri 8 bin kişi takibetti.

ATA HÂTIRASI — Güreşçilerimiz, başlarında bir zamanların yenilmez şampiyonu Yaşar Doğu olduğu halde, Sofya'daki ata yadigârı camileri ziyaret ettiler. Sonra da, Sofya Camii önünde bir «Ata hâtırası» fotoğraf çektirdiler.

İTTİFAKLA GALİP — 79 kiloda Dünya Şampiyonu Hasan Güngör, rakîbi Bulgar Gaardjev'i bir iç sarma ile çevirdiyse de tuşa getiremedi, ittifakla kazandı.

İKİ FAVORİ — 62 kilonun iki favorisi Mustafa Dağıstanlı ile İranlı Yakubî'nin güreşleri epey çetin geçti. Sonunda iki güreşçi yenişemedi, berabere kaldılar.

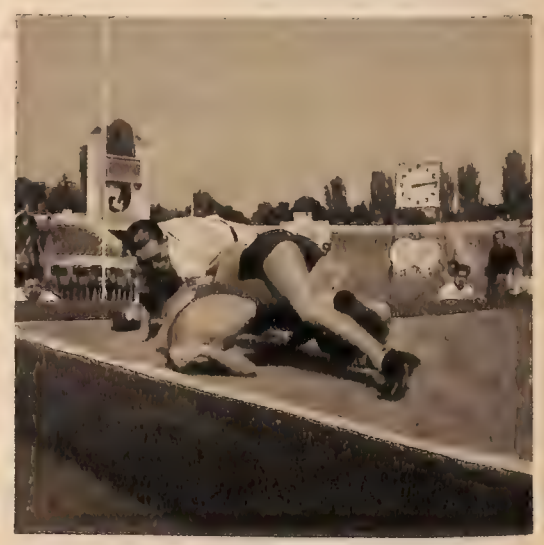

ALKIŞ'IN TUŞU — 52 kilodaki güreşçimiz Mehmet Alkış, 8 bin kişi önünde Batı Almanyalı rakîbi Trounain'i 5.59 dakika gibi kısa zamanda burgu ile tuşa getirdi.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Uşaktan T. Ö. ve P. A. soruyor :

«Biz çok samimi 8-10 arkadaşız. Kalabalık olduğumuz için hep birlikte bir yere gidemiyoruz. İkiye ayrılsak aramızda kırgınlık oluyor. Siz bize ne tavsiye edersiniz ?»

Sinema, tiyatro, plâj, kır gezmeleri, spor alanları gibi yerlere topluca gider ve eğlenebilirsiniz. Ama içinizden yalnız bir ikisini ilgilendiren hususi aile toplantılarına hep birden gitmenize lüzum yok. Gücenmek için bir sebeb göremiyoruz.

■

İzmirden Cemil Alkış soruyor :

«1 — İnsanların iki Adem olduğuna göre niçin yeryüzünde tek bir dil kullanılmıyor ? 2 — Hayatta muvaffak olmanın sırrı nedir ? 3 — Cemil isminin mânası nedir ? 4 — Hintçe şarkıları hangi dalga üzerinde bulabilirim ? 5 — Neden kadınların erkekler gibi sakalı çıkmıyor ?»

1 — İnsanlar asırlarca ayrı ayrı bölgelerde yaşadıkları için dilleri birbirine benzemez. Aynı kökten gelen bir kaç esas dil vardır. 2 — Muvaffak olmanın sırrı, şüphesiz çalışmaktır. 3 — Cemil isminin mânası 76. sayıda verildi, güzel demektir. 4 — Radyoda arayınız, isterseniz Radyo evinden sorunuz. Neşriyat sabit olmadığı için bilmiyoruz. Radyonuzun kadranı da size bir fikir verebilir. 5 — Bu bir hormon ve cinsiyet meselesidir.

■

Giresundan Sefer Tosun soruyor :

«1 — H. F. Es'in Karadeniz seyahatinde niçin Giresundan bahsedilmedi ? 2 — Kible denilen yel niçin sıcak eser ?»

1 — Karadeniz röportajı bütün Karadeniz şehir ve kasabalarına teşmil edilmemiştir. Grup grup bahsetmek daha doğru olacağı kanaatindeyiz. Bu arada sırası gelince Giresundan da bahsedilecektir. 2 — Sıcak bölgelerden geçerek gelen rüzgâr ısınır. Bulunduğunuz mıntıkada esen kible rüzgârı da güney istikametinden gelmektedir.

Eskipazardan Necati Tepealtı soruyor :

«1 — Yazdığım isimlerin mânalarını veriniz. 2 — Kıtaların A. harfiyle başlamasının sebebini yazmışsınız ama ben bulamadım. Tekrar etmenizi rica ederim. 3 — Leylekler uçar da kazlar, ördekler niçin uçmaz ?»

1 — İsimlerin mânaları kendi sütununda neşredilecek. 2 — Kıtaların A harfiyle başlaması bir tesadüften ibarettir. 3 — Kaz ve ördek yer hayvanıdır. Gıdalarını yerde dolaşarak aramaları yüzünden, nesilden nesile kanat kuvvetleri ve uçuşa tahammülleri azalmıştır. Buna rağmen bazan yüzlerce metre uçarlar.

■

Bursadan Halit Atak soruyor :

«1 — Boyum 1.70, yaşım 18, Kilom 55.5, şişmanlamak için ne yapayım ? 2 — İçtiğim sigaranın bunda tesiri olur mu ? 3 — Kalsiyumun müsbet tesiri oluyormuş. Niçin okuyucularınıza tavsiye etmiyorsunuz ?»

1 — Boya çektiğiniz bir çağdasınız. Pek zayıf sayılmazsınız, daha dört sene kadar boylanacak vaktiniz var. Sonra kilonuz artar. 2 — Tütün umumiyetle sıhhate zararlıdır. 3 — Kalsiyumu hekim tavsiye eder, biz ilâç salık vermede kendimizi salâhiyetli göremiyoruz.

■

Rizeden H. T. soruyor :

«Beş yıl bir kızı çok sevdim, fakat ailem onunla evlenmeme engel olup beni bir başkasiyle nişanladılar. Bir yıldır nişanlıyız. Bu kızı bir türlü sevemiyorum ve vaziyeti anlasın da ayrılsın diye savsaklıyorum. Onlar ise bir an önce düğünü yapmak istiyorlar. Siz ne dersiniz ?»

Böyle hayati meselelerde vaziyeti iyice anlamadan bir fikir beyan etmemiz doğru olmaz. Nişanlınızdan hoşlanmamışsanız evlenmemeniz daha doğrudur. Ama tabii yine siz karar vermelisiniz.

■

Kıbrıstan G. M. G. soruyor :

«Babam bayram gecesi bir rüya görmüş. Size yazıyorum. Bunu tâbir etmenizi rica ediyoruz.»

İş rüyayı görmekte değil, yormaktadır, derler. Rüya tâbirini bilmediğimiz için Hayırdır inşallah, diyoruz.

Ankaradan Ümit Yücel soruyor :

«1 — Hastalık yüzünden koleje devam edemedim. Bir sene geri kaldım. Aynı okula devamdan sıkılıyorum, siz ne dersiniz ? 2 — Bir Türk kızının bir ecnebi ile evlenmesine ne dersiniz ?»

1 — Meşru bir mazeretle bir yıl geri kalmağı izzeti nefis meselesi yapmanız doğru değil. Devam ediniz. 2 — Bir Türk kızının böyle bir evlenme yapmasını biz uygun bulmuyoruz. Milliyet meselesinden başka, ayrı muhitlerde ayrı görgülerle büyümüş insanların geçimleri, anlaşmaları muvakkat olur.

■

Boludan Hanefi Sargın soruyor :

«Dünyanın yuvarlak olduğu ve süratle döndüğü söyleniyor. Dünyada herşey bir yere dayanır, öyle durur. Dünya neye dayanıyor, günde kaç defa dönüyor ?»

Dünya kendi mihveri etrafında 24 saatte bir döner. Herşeye bir istinat yeri aramak dünyaya mahsus bir haldir. Feza denilen boşlukta yalnız yıldızların, kürelerin birbirini çekmesi vardır. Sağ, sol, aşağı, yukarı gibi mefhumlar dünyada kalır. Yıldızlar arasındaki cazibe onların boşlukta durması muvazenesini temin eder. Aya bakınız, onun nasıl bir mesneti yoksa dünyanın da öylece yoktur.

■

Ankaradan Necati Kirman soruyor :

«83 sayılı Hayat mecmuasının dış kapağındaki resimden bir adet ücreti mukabilinde göndermenizi rica ederim.»

Bastığımız resimler filim halindedir. Büyültüp teksir edecek teşkilâtımız yoktur. Esasen resim satmıyoruz. Mazur görünüz.

■

Mersinden Bay Refik Yiğit soruyor :

«Şeytan bazan keçi, bazan kedi, bazan at şeklinde insanın karşısına çıkarmış. Bu hakikat mıdır ?»

Din kitaplarında şeytanın insanlara her hangi bir şekilde göründüğüne dair bir kayıt yoktur. İnsanları felâkete sürükliyen ve herkesin içinde yaşıyan bir şeytan vardır ki o da nefis'tir. Halk arasında dolaşan şeytan rivayeti de buradan gelmiş olsa gerek.

Kıbrıstan Mustafa Şevki Ahmet soruyor :

«Pilot olmak istiyorum. Hangi okuldan mezun olmak lâzım ?»

Askeri pilotlar Kuleli gibi Askeri Liselerden mezun olduktan sonra Hava Harp okuluna giriyorlar. Sivil pilotluk için İnönü plânör kursuna giriliyor ve orada ilerleniyor. Bir Hava Koleji de açılmak üzeredir. Ortaokul mezunları girebilirler. Bir kere İnönü Plânör kursuna yazarak daha esaslı bir şekilde malûmat alınız.

■

Hayraboludan Bahattin Mora yazıyor :

«Ortaokulu bitirdikten sonra havacı olmak istiyorum. Nereye müracaat edeyim ?»

Askeri liseyi bitirenler Hava Harb okuluna giriyorlar. Sivil olduğunuza göre «İnönü Plânör Kursu, İnönü» adresine bir mektup yazarak durumu daha iyi anlıyabilirsiniz. Bulunduğunuz yerdeki askerlik şubesi de size bir fikir verebilir.

■

Ankaradan Süleyman Karataş yazıyor :

«Hayat mecmuasının orta sahifelerinin arkalarını boş bırakmanızı rica ediyorum. Bu suretle mecmuayı bozmadan tabloyu camlatmak mümkün olur.»

Hayat mecmuasını kül halinde mütalea etmeniz lâzım. Tablolar mecmuanın bir hususiyeti ve bir kıymetidir. Birçok okuyucumuzun istediği gibi, reklâmları tabloların arkasına alsak mecmuanın güzelliği bozulur. Mecmualarda boş sahife bırakmak âdet değildir. Arzu edenler mecmuadan ikinci bir nüsha alarak tabloları camlatıyorlar. Mecmuayı olduğu gibi muhafaza etmenin ve ciltletmenin doğru olacağı şüphesizdir.

■

İstanbuldan Levent Dinçel soruyor :

«En çok sevdiğim şey yalnızlık ve sessizliktir. Buna kavuşmak için bir tavsiyede bulunmanızı rica ederim.»

Fazla yalnızlığa ve sessizliğe yer vermek, bugünkü dinamik hayat için, iyi değildir. İstirahate ihtiyaç duyduğunuz zaman odanıza çekilerek bir müddet yalnız kalmakla iktifa ediniz.

Yıldızınız diyor ki...

(4 TEMMUZDAN 10 TEMMUZA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU

21 MART - 20 NİSAN

Vaktinizi boş yere harcamıya başlamış görülüyorsunuz. Bu hiç de lehinize kaydedilecek bir not değil. Günlük çalışmalarınız kifayetsiz. Buna rağmen maddi durumunuz düzelecek. His hayatınız normal...

BOĞA BURCU

21 NİSAN - 20 MAYIS

Kendinize gereken önemi veremiyorsunuz. Bunu yapabildiğiniz zaman hayli faydasını göreceksiniz. Hafta sonu tatilleri için program yapmalısınız. Sıhhi durumunuzda bir değişiklik yok, fakat kontrol lâzım.

İKİZLER BURCU

21 MAYIS - 21 HAZİRAN

His hayatınız hareketli günlere girmek üzere. Kendisini düşündüğünüz kimse bunun farkına varıyor. Şahsi bir işiniz çıkmaza girmek üzere. Tedbir alınız. Günlük işleriniz üzerinde çok daha sıkı çalışmalısınız.

YENGEÇ BURCU

22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Teşebbüsleriniz netice vermek üzere. Kendinizi daha serbest hareket etmeye teşvik etmelisiniz. Arkadaşlarınızın size karşı alâkaları artmakta. Son günler bir hayli hareketlenmeye başladı. Şansınıza güveniniz.

ASLAN BURCU

23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Merak etmekte olduğunuz şey aslında o kadar ehemmiyetli değil. Bunu pek yakında öğrenerek ferahlıyacaksınız. Arkadaşlarınızdan biri size güzel bir sürpriz hazırladı. His hayatınız düzene girmiş sayılmaz.

BAŞAK BURCU

24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Maneviyatınızı daima kuvvetli tutmalısınız. Bunu yaptıktan sonra diğer işler daha kolaylaşır. Şahsi kabiliyetlerinizi günlük çalışmalarınızda kullanmalısınız. Teşebbüsleriniz yerinde. Sıhhatiniz normaldir.

TERAZİ BURCU

24 EYLÜL - 23 EKİM

Şahsiyetiniz her gün biraz daha şekilleniyor. Bundan çok faydalanacaksınız. Birkaç zamandır iş hayatınızda faal oldunuz. Bu şekilde çalışırsanız meslekte yükselmeniz sizin için hayli kolay olacaktır.

AKREP BURCU

24 EKİM - 22 KASIM

Hareketlerinizdeki suniliği yok etmek için çalışırsanız çok iyi olacak. Son günlerin yorgunluğu geçmek üzere. Gönül meselelerine fazlaca ehemmiyet verir oldunuz. Alâka çekiyorsunuz. Giyiminize dikkat edin.

YAY BURCU

23 KASIM - 21 ARALIK

Çalışma hayatınız tam randımanlı ve güzel bir tempo içinde yürüyor. Yakında kısa bir seyahat yapmanız mümkün. Hakkınızda iyi şeyler söyleniyor. Daha rahat ve tatlı günlere girmek üzeresiniz. Sıhhatiniz iyi.

OĞLAK BURCU

22 ARALIK - 20 OCAK

Sıhhi durumunuzu korumayı öğrenin. Günün birinde başınıza dert açabilir. Günlük çalışmalarınız çok artmış bulunuyor. Dinlenmek için zaman bulmalısınız. His hayatınızda şimdilik bir durgunluk var.

KOVA BURCU

21 OCAK - 18 ŞUBAT

Canınız bir şeye sıkılmışa benziyor. Halbuki her zor iş böyle safhalardan geçebilir. Çalışmalarınızı aksatmamalısınız. Bu hafta toplulukların bulunduğu yerlerde gözükmeniz faydalı olacaktır. İstikbaliniz parlak...

BALIK BURCU

19 ŞUBAT - 20 MART

Âni gelen fırtınalar günlük çalışmalarınızı aksatmamalı. Bu gibi şeylere karşı daima tetikte bulunmalısınız. Sıhhatiniz normal. His hayatınız karışık. Teşebbüse geçmek için daha bir müddet beklemelisiniz.

muş, 150 kişi ölmüştü. Oysa, 52 salı'daki kaza sayısı 1048, ölü sayısı 119 du. Bütün dünyada trafik kazalarının en yüklü olduğu gün, cumartesidir. Bizde hafta sonu «Week - end» trafiği olmadığı için «kaza günü» pazartesiye raslamaktadır.

Yalnız «gün»ün değil, «ay»ın, «saat»in de etkisi var. Kazaların çoğaldığı aylar, haziran, temmuz, ekim. En az kaza olan ay ise, aralık...

Kazaların da «eşref saati» var. Kazaların azaldığı «eşref saat» beş suları. Sabaha karşı saat 5 teki kaza sayısı 33. Kazaların çoğaldığı saat ise 16 ve 18... Türkiye'de yıllık «saat 18 kazası» 605 sayısıyla gösteriliyor. Kazaların saatlere göre artması şöyle açıklanıyor : «Normal trafiğe bakılırsa, kazaların sabah 7 - 9 arasında çoğalması gerekir. Çünkü sabah saatlerinde trafik daha yüklüdür. Ancak, şoförlerin dikkatinin bütün gün çalıştıktan sonra azaldığını, 16 - 18 arasında yaya trafiğinin arttığını göz önüne almalı. Saat 18 de, ortalık kararmadan hedefe ulaşmak istiyen taşıtlar normal hızlarının üstüne çıkıyorlar.

Orhan Eyüboğlu kaza yerine gelmişti. Ekip şefi Çetiner'e sordu :

— Kazanın sebebi nedir ?...

— Taksinin aşırı sürat yapması, frenlerinin tutmaması. Özel otoyu kullanan ise ehliyetsiz !...

Taksi yolu geniş bulmuş, frenlerinin bozuk olduğunu aklına bile getirmeden basmıştı gaza... Türkiye'deki trafik kazalarından yüzde 44.8 inin aşırı süratten ileri geldiğini, bu yüzden bir yılda 2280 taşıtın kaza yaptığını bilmiyordu belki. Ya fren? Taşıt arızalarından doğan trafik kazalarının yüzde 53.7 sinde fren tutmaması rol oynuyordu. Trafik kazalarında cam sileceğinin bozuk olmasının bile etkisi vardı. Sileceğin çalışmamasından dolayı 1957 yılında 5 kaza olmuş, 10 kişi yaralanmıştı.

Ehliyetsiz oto kullanan kimse de, trafik kurallarını hiçe sayan şoför gibi suçluydu. Yılda 348 ehliyetsiz sürücü kazaya sebebiyet veriyor, 75 kişi ölüyor, 415 kişi yaralanıyordu.

Trafik kazalarının yıllık hasar bilânçosu 50 milyon Türk lirası. Hasara uğrıyan taşıtlar yüzünden boşa giden döviz 5 milyon dolârı bulmakta !... Ölen, yaralanan vatandaşların memleketin millî gücünde her yıl 250 milyon liralık bir açık bıraktıkları da bir gerçek !... Ankara'da bir yılda 601.700, İstanbul'da ise 160 bin liralık taşıt hasarı oluyormuş !...

Türkiye, kendine İsveç'i örnek tutmalıydı. İsveç'te taşıt sayısı memleketimizdekinin 45 mislidir. Oysa, kazalar 3 kere, ölüm 6 kere, yaralı 2 kere daha azdır. Avrupa'da kaza, ölüm ve yaralı yüzdesi çokluğu yönünden Yugoslavya birinci, Türkiye ikinci gelmekte.

■

Orhan Eyüboğlu'nun idaresindeki ekip trafik kontrolüne başlamıştı. Bir dakikada 11 taşıt kontrol edildi.

Meselâ; Hakkâri'de 11 motorlu taşıt vardır. Bu 11 taşıtlı ilde bir trafik kazası olmuş, bir kişi ölmüştü. Her 11 taşıtın kontrolünde, bir vatandaşın canı emniyete alınıyordu.

Bisikletle dolaşan kızlı, erkekli bir grup çevriliyor. «Alt tarafı bisiklet, ehliyet de sorulur mu ? Ateş olsa cirmi kadar yer yakar» demeyin. Memleketimizde bir yılda 370 bisiklet kazası olmuş. Yaralı sayısı 258, ölü sayısı ise 8... Motosiklet ve kamyonet kazalarındaki yekûna yakın

Trafik kontrolü sabahadek sürüyor. Gün doğmadan neler doğar ama. İşte bir haber :

«Bursa 28 (Telefonla) — Dün gece şehrimizde feci bir trafik kazası olmuş, bir otobüs uçuruma yuvarlanmıştır. Şoförün sarhoş olduğu, frenler tutmadığı halde 120 kilometre süratle gittiği anlaşılmıştır.»

YOLCUYA YARDIM — Trafik polisinin görevi, yalnız taşıtları kontrol etmek, ceza yazmak değildir. Bir şoför taksimetrenin yazdığından fazla para mı aldı ?... Trafik Şubesi'ne bir telefon yeter. Bebeğe gitmek için dolmuş mu bulamıyorsunuz ? Bir kere kuyruğa girin, birkaç dakika sonra başından hiç çıkmıyan şapkasiyle Orhan Eyüboğlu, Hızır gibi yetişir. Arabaları çevirir, güzellikle, gerekirse zorla dolmuş yaptırır. Trafik polisine vatandaşa, şoföre karşı nazik muamele etmesini de söylemiştir. Yukarıdaki resimde, Taksim'de çocuklu bir kadını bir kaldırımdan, ötekine geçiren trafik polisi görülüyor.

FRENSİZE CEZA — Trafik Şubesi Motorlu Grup Şefi Muvaffak Çetiner, bir kamyonu kontrol etti. El ve ayak freni tutmuyor, farlar yanmıyordu. Ceza kesilmesi lâzım.

SIRA PLÂKADA — Yalnız ceza yazmakla iş bitmez ki. Arabanın plâkası da sökülecek. Şoföre : «Yarın kamyonun frenini onarır, plâkanı Şube'den alırsın» deniliyor.

BURASI 205 — Amerika'nın radyolu polisi, bizim için çocuk masalı olmaktan çıktı artık. Ekip şefi telsizle görev taksimi yapıyor.

ESKİ ALBÜMDEN BİR YAPRAK

İSTANBUL'UN İLK SEYRÜSEFER MEMURLARI

1923 yılında Şehremini Emin Bey, bir Deniz Şubesinin kurulmasını emretmişti. Böylece Köprü altında bir deniz şubesi kuruldu. Bu şubenin görevi deniz ve kara seyrüseferi ile ilgilenmekti. Zabıta-i Belediyeye bağlı olan bu şubenin ilk merkez memuru Faik Abrak'tır. 5 memuru olan Deniz Merkezi, bir kaç yıl sonra Galata Borsa binasına taşındı. O yıllarda İstanbul'da iki seyrüsefer noktası vardı : Galatasaray ve Karaköy. Şapka devrimi henüz yapılmamıştı. Fakat Operatör Emin Bey, büyük bir cesaretle, Türkiye'nin ilk seyrüsefer memurlarına siperlikli, kırmızı tas şapkalar giydirdi. İkinci Merkez memuru İhsan Beydir. 1930 yılında Vilâyet ile Belediye birleştirilince, Seyrüsefer Memurluğu, 6. Şube adıyla Emniyet Müdürlüğüne bağlandı. Altıncı Şube'nin ilk Müdürü İhsan Azak'tır. O yıllarda, otomobiliyle, atıyla, arabasiyle, İstanbul'da 1500 taşıt vardı. Birkaç yıl sonra, Karaköy'de Domuzhane Sokağı'nın başına bir ışıklı geçit lâmbası konuldu. İhsan Azak'tan sonra 6. Şube Müdürlüğü'ne Kemal Aygün getirildi. Savaş sonu dolayısiyle taşıtların sayısı her gün artıyordu. Aygün'ü takiben 6. Şube Müdürü olan Orhan Eyüboğlu'nun 10 yıllık çalışması sonunda, İstanbul'un trafiği bir düzene girdi. Artık her şey değişmişti. 6. Şube'nin adı bile Trafik Şubesi olmuştu. Ama Eyüboğlu, sepetli motorla kontrola çıktığı, Müdür Muavini Orbay Galatasaray Meydanı'nda beş otomobili sıraya koyduğu günlerin hâtırasını hâlâ yaşıyorlar. Yandaki resimde görülen İstanbul'un ilk seyrüsefer memurlarından biri ise, 30 yıl öncesinin Karaköy hâtıralarını tazeliyor.

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Avni, Avniye +

Avn, Arapçada yardım, nusrat, imdat demektir. İsmin sonundaki i nisbet takısıdır. Adaşlar arasında bulunan Yenişehirli Avni Bey divan edebiyatımızın en kuvvetli şairlerindendir. 1883 te vefat eden bu zatın şiirlerinden bir beyit alıyoruz :

«Ben âlemi vuslattayım ey peyki ecel git,
Bir gün ki kıyamet kopacaktır o zaman gel !»

Hurrem +

Kadın ve erkeklerimize konulan müşterek isimlerdendir. Farsçada gönül açıcı, sevinçli, mesrur mânalarına gelmektedir. İsmin adaşları arasında, Kanuni Sultan Süleymanın eşlerinden olup aslen Rus olduğu, Kırım tatarlarının akınlarından birinde esir alınarak saraya gönderildiği ve orada terbiye edildiği, Hükümdarın dikkatini çekerek kadınları arasına dahil olduğu söylenilmektedir. Hurrem Sultan Osmanlı sarayında büyük bir nufuza sahip olmuş, el altından devleti idareye kalkışmıştır.

Teoman +

Genç nesle konulan erkek isimlerindendir. Öz Türkçe olan kelime Türk mitolojisinden gelmektedir. Türklerin en büyük kabilelerinden birine adını vermiş olan Oğuz Hanın babasının adı Teomandır. Karahan adiyle anılan bu zatın Koyunlu devletinin ilk hükümdarı olduğu söylenmektedir.

Necdet +

Arapçada yiğitlik, bahadırlık anlamına gelen bu erkek isminin adaşları arasında manzum hikâye ve fıkralariyle tanınmış şairlerimizden Necdet Rüştü Efe ve tanınmış edebiyatçılarımızdan olup edebi eserler bırakan ve Tolstoy'dan «Anna Karenin» le «Bir izdivacın Romanı» nı dilimize çevirmiş olan Raif Necdet Hestelli de bulunmaktadır.

Eribe +

Kadın isimleri arasında bulunan ve Arapça bir kelime olan bu isim akıllı, zeki demektir. Adaşlar arasında bir gösteri sırasında paraşütü açılmadığı için düşerek şehit olan havacı kızlarımızdan Eribe de bulunmaktadır.

Âdil, Âdile +

Arapçada doğru, adaletli anlamında bir sıfattır. Kadın ve erkeklerimizde kullanılan bu ismin adaşları arasında 1899 da vefat eden Türk Veteriner bilgini Âdil Bey, Kırım Hanlarından olup kahramanlığı ile kendisini sevdirmiş, şiirleri edebiyatımıza geçmiş ve Türk İran savaşında iranlılara esir düşerek orada öldürülmüş bulunan Adil Giray da bulunmaktadır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

Hayat Doktoru

Meme kanseri ve çocuksuz kadınlar

Meme kanserinin husulünde, irsî istidat kadar hormonların da rolü vardır Döllenme hormonlarının tesirleri, hayvan tecrübeleri ve insan tetkikleri ile ispat edilmiştir. Çocuk doğurmayan veya tek çocukla iktifa eden kadınlar meme kanseri tehlikesine çok çocuklulara nazaran daha fazla maruzdurlar.

Dr. RECEP DOKSAT

HAYAT mecmuasının evvelki sayısında kanser denen illeti yenmek için insanlığın nasıl hummalı bir faaliyet içinde bulunduğunu belirten dikkate değer bir yazı vardı.

Elbette ki her derdin bir devası vardır. İnsanoğluna düşen vazife bu devayı arayıp bulmaktır. Amma ortadaki gerçek şu : Henüz kanserden koruyucu bir aşı veya ilâç ve kanseri kökünden iyileştiren mucizevi bir deva keşfedilmiş değil. Kanser sebepleri de kesin olarak bilinmiyor. Bu illeti çeşitli yönlerden inceliyen araştırmalar devam ededursun, şimdilik bilinen tek şey var: O da, kanserin, şayet erken teşhis edilirse, tedavi edilebilir bir dert olduğu hakikati... Bu mevzuda, vehimler uyandırmak pahasına da olsa, ne kadar propaganda yapılsa halk ne kadar ikaz edilse yeridir. Belki bu arada kendisinde kanser olduğundan boşuna şüphelenen, endişelenen kimseler olacak ve boş yere doktora baş vuracaklardır. Amma bu hareket zararlı değil, faydalı sayılabilir. Zira vücudunun bir tarafında bir şiş, bir akıntı... gibi kanser ârazı da olabilecek ârızalardan şüphelenerek, doktora baş vuranlar, şikâyetlerinin kanserle ilgisi olmadığını öğrenip, ferahlıyacakları gibi, bu arada çeşitli sebeplerden doğan rahatsızlıklarını da teşhis ve tedavi ettirmiş olacaklardır. Asıl önemlisi, pek çok kanserli de erken teşhisle, bu illetten kurtulma imkânına kavuşacaktır.

Bir zamanlar Hayat mecmuasında «Kansere Dair» başlıklı kısa bir yazıda, kanser belirtisi olabilecek 7 tehlike ve ikaz işaretini, Amerikan Kanser Kurumunun halkı aydınlatmak için neşrettiği broşürlerden naklen zikretmiştim. Hayat'ın evvelki sayısındaki yazıda da bu ikaz işaretlerinin tekrarlanmasına, okuyucularımız hesabına pek memnunum.

Meselâ, meme içinde, önceleri bir şişlik ve ağrısız bir katılık halinde, çok defa tesadüfen farkedilen bir değişiklik, meme kanserinin başlangıcı olabilir. Zamanında ameliyat olmak ve şua tedavisi yaptırmakla, bu dertten kurtulmak kabildir.

Meme kanseri mevzuunda yapılan çalışmalar, son zamanlarda yeni bir haikkati ortaya koymuştur : Evli, fakat çocuksuz kadınlarda meme kanseri, evli ve çocuklu kadınlara nazaran daha yüksek nispettedir. Son 10 sene içinde meme kanserinin bariz bir şekilde artmasını, kadınların eskisine nazaran daha az çocuk sahibi olması ile izah eden görüşler büyük alâka uyandırmıştır.

Meme kanseri ile hormonlar arasında sıkı bir ilgi olduğu muhakkaktır. Çocuk doğurmayan veya bir çocukla yetinen kadınların, belki de tabiate karşı gelmenin cezasını çekmek üzere meme kanserine yakanlandıkları söylenebilir. Kadının asli vazifesi annelik-tir. Tabiat, vazifesinden kaçanları affetmiyor. Bütün bu izahatla, her çocuksuz veya tek çocuklu kadının kanser olacağını söylemek istemiyorum. Meme kanserinin erkeklerde dahi görüldüğü vakidir. Fakat, kanseri hazırlayıcı sebeplerden biri olarak, çocuk doğurmamanın veya tek çocukla iktifa etmenin, vücuttaki hormon düzenini bozması itibariyle, meme kanserini kolaylaştırdığı da bugün için ilmî bir hakikattir.

PUL ve TARİH

HATALI PULLAR

Bazan P.T.T merkezlerine gönderilen pul serilerinin arasında hatalı pullara veya bloklara raslanmaktadır. Bu hataların şekil ve miktarlarını kati olarak tespit edebilmek için pulların çıkış tarihlerinden sonra en aşağı bir sene kadar beklemek icabetmektedir. Aniden karar verip bütün emisyonu hatalı farzetmek doğru olmaz. Netekim, Mevlâna minyatürlü pullar, Konyada hatalı görüldüğü halde başka yerlerde normal olarak tespit edilmiştir. Meselâ 1936 da çıkan Boğazlar Mukavelesi Hâtıra Serisinin 6 kuruşluk hatalı pulları yalnız İzmit P.T.T merkezinde mevcut zannediliyordu. Halbuki aynı pulların Eskişehir damgalısı-

na İstanbul Liseler arası pul sergisinde raslanmıştır. Bazı kataloglar 1950 de çıkan Farabi serisinin kısmen dantelsiz olan hatalı 1 liralık pullarından bahsederken 60 kuruşluklara hiç temas etmiyor. Çocuk Esirgeme Kurumunun Çocuk Sarayı serisindeki 1 kuruşluk pullarında da hatalılara raslanmaktadır. Bunların üzerlerinde ay yıldız yoktur. Bazı kataloglar bundan da hiç bahsetmemişlerdir.

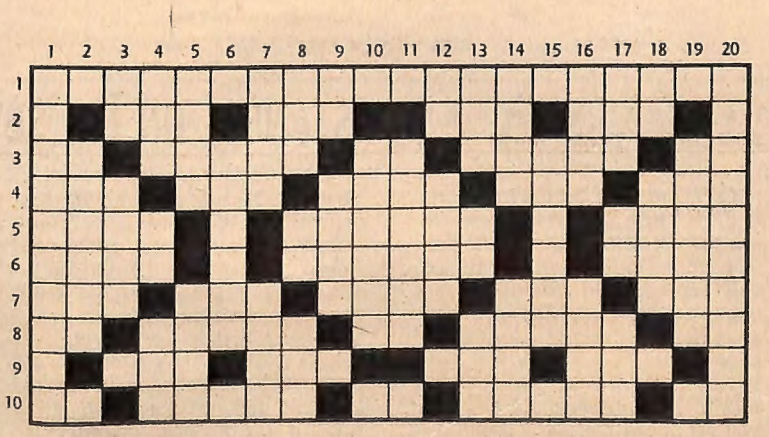

BİLMECE

SOLDAN SAĞA : 1: Bir atasözü. 2: Birisine, bir şeye bağlı — Hayran — Çabuk — Bir renk. 3: Sözde Tanrı — Papas — İşaret sıfatı — Şalı ile meşhur bir şehir — Asker. 4: Büyük göçebe çadırı — Kerestesi çok kullanılır — Yeter — Berrak — Fasıla. 5: En yaşlı olarak ölen vatandaşımız — Ahmak — Cennetle cehennem arasında bir mevki. 6: Kötü huylardan — Yalnız bir çiftcik — Pasaport parafesi. 7: Usan — Cet — Zayıf veya temiz — En kaba kumaş — Bin büyü yerini tutan şey. 8: Yapılması gereken — Bir işi birinin üzerine bırakma — Yama Fiyakalı — Sıfat takısı. 9: Tarihi baston — Biber lezzeti — Yemeni süsü — Yükseltme. 10: Duman kurumu — Vergi — Alafrangada nota dizisinin başlangıcı — Akıllı bayan — Kuzunun feryadı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Bir çiçek ismi (kümes hayvanlarından birinin başında bulunur). 2: Üstüne yükleniş. 3: Şart edatı — Alaturka musikide nadir kullanılan bir makam. 4: Ok — Hayvanların yemeği — Bir Peygamber. 5: Maruf bir soyadı — Birler (eski terim). 6: Memleket veya dünya planı. 7: Bilgin — Taburun büyüğü. 8: Arsa haritası — Nefi edatı — Kiraliçe. 9: Bir emir — Nakış ipliği yumağı. 10: Birden ortaya çıkan tehlike, engel. 11: Minimini. 12: Binek hayvanlarından — Kemik özü. 13: Su hücumu — Beyaz — Avuç içi. 14: Şair — Ufuklar. 15: Muktesit. 16: Ümit edilen şey — Sakat. 17: Çoğul takısı — Şikâr — beraber. 18: Nota — Çok kullanılan bir erkek ismi. 19: Kepazelik yapanlar (çoğul). 20: Sık ve sevimli bir suretle.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	İ	B	N	Ü	L	E	M	İ	N	M	A	H	M	U	T	K	E	M	A	L
2	N	A	■	N	A	K	İ	L	■	İ	T	A	A	T	■	A	K	A	L	A
3	A	H	A	■	K	İ	L	E	R	■	İ	M	K	A	N	■	O	R	A	K
4	Y	A	N	İ	■	N	A	L	A	N	■	L	A	N	E	T	■	K	İ	L
5	E	R	İ	K	E	■	S	E	M	E	R	■	S	A	V	A	T	■	M	A
6	T	İ	T	O	■	N	B	İ	T	■	D	M	İ	S	■	M	■	K	■	■
7	O	Y	A	■	M	E	L	E	Z	■	S	O	Y	A	N	■	M	A	V	İ
8	L	E	■	K	A	D	U	T	■	N	A	M	A	Z	■	H	A	T	A	Y
9	A	■	R	A	H	A	T	■	P	A	M	U	K	■	M	E	L	İ	S	A
10	■	S	A	H	İ	L	■	F	İ	L	İ	Z	■	P	A	R	A	Z	İ	T

muş, 150 kişi ölmüştü. Oysa, 52 salı'daki kaza sayısı 1048, ölü sayısı 119 du. Bütün dünyada trafik kazalarının en yüklü olduğu gün, cumartesidir. Bizde hafta sonu «Week - end» trafiği olmadığı için «kaza günü» pazartesiye raslamaktadır.

Yalnız «gün» ün değil, «ay» ın, «saat» in de etkisi var. Kazaların çoğaldığı aylar, haziran, temmuz, ekim. En az kaza olan ay ise, aralık...

Kazaların da «eşref saati» var. Kazaların azaldığı «eşref saat» beş suları. Sabaha karşı saat 5 teki kaza sayısı 33. Kazaların çoğaldığı saat ise 16 ve 18... Türkiye'de yıllık «saat 18 kazası» 605 sayısıyla gösteriliyor. Kazaların saatlere göre artması şöyle açıklanıyor : «Normal trafiğe bakılırsa, kazaların sabah 7 - 9 arasında çoğalması gerekir. Çünkü sabah saatlerinde trafik daha yüklüdür. Ancak, şoförlerin dikkatinin bütün gün çalıştıktan sonra azaldığını, 16 - 18 arasında yaya trafiğinin arttığını göz önüne almalı. Saat 18 de, ortalık kararmadan hedefe ulaşmak istiyen taşıtlar normal hızlarının üstüne çıkıyorlar.

Orhan Eyüboğlu kaza yerine gelmişti. Ekip şefi Çetiner'e sordu :

— Kazanın sebebi nedir ?...

— Taksinin aşırı sürat yapması, frenlerinin tutmaması. Özel otoyu kullanan ise ehliyetsiz !...

Taksi yolu geniş bulmuş, frenlerinin bozuk olduğunu aklına bile getirmeden basmıştı gaza... Türkiye'deki trafik kazalarından yüzde 44.8 inin aşırı süratten ileri geldiğini, bu yüzden bir yılda 2280 taşıtın kaza yaptığını bilmiyordu belki. Ya fren? Taşıt arızalarından doğan trafik kazalarının yüzde 53.7 sinde fren tutmaması rol oynuyordu. Trafik kazalarında cam sileceğinin bozuk olmasının bile etkisi vardı. Sileceğin çalışmamasından dolayı 1957 yılında 5 kaza olmuş, 10 kişi yaralanmıştı.

Ehliyetsiz oto kullanan kimse de, trafik kurallarını hiçe sayan şoför gibi suçluydu. Yılda 348 ehliyetsiz sürücü kazaya sebebiyet veriyor, 75 kişi ölüyor, 415 kişi yaralanıyordu.

Trafik kazalarının yıllık hasar bilânçosu 50 milyon Türk lirası. Hasara uğrıyan taşıtlar yüzünden boşa giden döviz 5 milyon dolârı bulmakta !... Ölen, yaralanan vatandaşların memleketin millî gücünde her yıl 250 milyon liralık bir açık bıraktıkları da bir gerçek !... Ankara'da bir yılda 601.700, İstanbul'da ise 160 bin liralık taşıt hasarı oluyormuş !...

Türkiye, kendine İsveç'i örnek tutmalıydı. İsveç'te taşıt sayısı memleketimizdekinin 45 mislidir. Oysa, kazalar 3 kere, ölüm 6 kere, yaralı 2 kere daha azdır. Avrupa'da kaza, ölüm ve yaralı yüzdesi çokluğu yönünden Yugoslavya birinci, Türkiye ikinci gelmekte.

■

Orhan Eyüboğlu'nun idaresindeki ekip trafik kontrolüne başlamıştı. Bir dakikada 11 taşıt kontrol edildi.

Meselâ; Hakkâri'de 11 motorlu taşıt vardır. Bu 11 taşıtlı ilde bir trafik kazası olmuş, bir kişi ölmüştü. Her 11 taşıtın kontrolünde, bir vatandaşın canı emniyete alınıyordu.

Bisikletle dolaşan kızlı, erkekli bir grup çevriliyor. «Alt tarafı bisiklet, ehliyet de sorulur mu? Ateş olsa cirmi kadar yer yakar» demeyin. Memleketimizde bir yılda 370 bisiklet kazası olmuş. Yaralı sayısı 258, ölü sayısı ise 8... Motosiklet ve kamyonet kazalarındaki yekûna yakın

Trafik kontrolü sabahadek sürüyor. Gün doğmadan neler doğar ama. İşte bir haber :

«Bursa 28 (Telefonla) — Dün gece şehrimizde feci bir trafik kazası olmuş, bir otobüs uçuruma yuvarlanmıştır. Şoförün sarhoş olduğu, frenler tutmadığı halde 120 kilometre süratle gittiği anlaşılmıştır.»

YOLCUYA YARDIM — Trafik polisinin görevi, yalnız taşıtları kontrol etmek, ceza yazmak değildir. Bir şoför taksimetrenin yazdığından fazla para mı aldı ?... Trafik Şubesi'ne bir telefon yeter. Bebeğe gitmek için dolmuş mu bulamıyorsunuz ? Bir kere kuyruğa girin, birkaç dakika sonra başından hiç çıkmıyan şapkasiyle Orhan Eyüboğlu, Hızır gibi yetişir. Arabaları çevirir, güzellikle, gerekirse zorla dolmuş yaptırır. Trafik polisine vatandaşa, şoföre karşı nazik muamele etmesini de söylemiştir. Yukarıdaki resimde, Taksim'de çocuklu bir kadını bir kaldırımdan, ötekine geçiren trafik polisi görülüyor.

FRENSİZE CEZA — Trafik Şubesi Motorlu Grup Şefi Muvaffak Çetiner, bir kamyonu kontrol etti. El ve ayak freni tutmuyor, farlar yanmıyordu. Ceza kesilmesi lâzım.

SIRA PLÂKADA — Yalnız ceza yazmakla iş bitmez ki. Arabanın plâkası da sökülecek. Şoföre : «Yarın kamyonun frenini onarır, plâkanı Şube'den alırsın» deniliyor.

BURASI 205 — Amerika'nın radyolu polisi, bizim için çocuk masalı olmaktan çıktı artık. Ekip şefi telsizle görev taksimi yapıyor.

ESKİ ALBÜMDEN BİR YAPRAK

İSTANBUL'UN İLK SEYRÜSEFER MEMURLARI

1923 yılında Şehremini Emin Bey, bir Deniz Şubesinin kurulmasını emretmişti. Böylece Köprü altında bir deniz şubesi kuruldu. Bu şubenin görevi deniz ve kara seyrüseferi ile ilgilenmekti. Zabıta-i Belediyeye bağlı olan bu şubenin ilk merkez memuru Faik Abrak'tır. 5 memuru olan Deniz Merkezi, bir kaç yıl sonra Galata Borsa binasına taşındı. O yıllarda İstanbul'da iki seyrüsefer noktası vardı : Galatasaray ve Karaköy. Şapka devrimi henüz yapılmamıştı. Fakat Operatör Emin Bey, büyük bir cesaretle, Türkiye'nin ilk seyrüsefer memurlarına siperlikli, kırmızı tas şapkalar giydirdi. İkinci Merkez memuru İhsan Beydir. 1930 yılında Vilâyet ile Belediye birleştirilince, Seyrüsefer Memurluğu, 6. Şube adıyla Emniyet Müdürlüğüne bağlandı. Altıncı Şube'nin ilk Müdürü İhsan Azak'tır. O yıllarda, otomobiliyle, atıyla, arabasiyle, İstanbul'da 1500 taşıt vardı. Birkaç yıl sonra, Karaköy'de Domuzhane Sokağı'nın başına bir ışıklı geçit lâmbası konuldu. İhsan Azak'tan sonra 6. Şube Müdürlüğü'ne Kemal Aygün getirildi. Savaş sonu dolayısiyle taşıtların sayısı her gün artıyordu. Aygün'ü takiben 6. Şube Müdürü olan Orhan Eyüboğlu'nun 10 yıllık çalışması sonunda, İstanbul'un trafiği bir düzene girdi. Artık her şey değişmişti. 6. Şube'nin adı bile Trafik Şubesi olmuştu. Ama Eyüboğlu, sepetli motorla kontrola çıktığı, Müdür Muavini Orbay Galatasaray Meydanı'nda beş otomobili sıraya koyduğu günlerin hâtırasını hâlâ yaşıyorlar. Yandaki resimde görülen İstanbul'un ilk seyrüsefer memurlarından biri ise, 30 yıl öncesinin Karaköy hâtıralarını tazeliyor.

KARİKATÜR

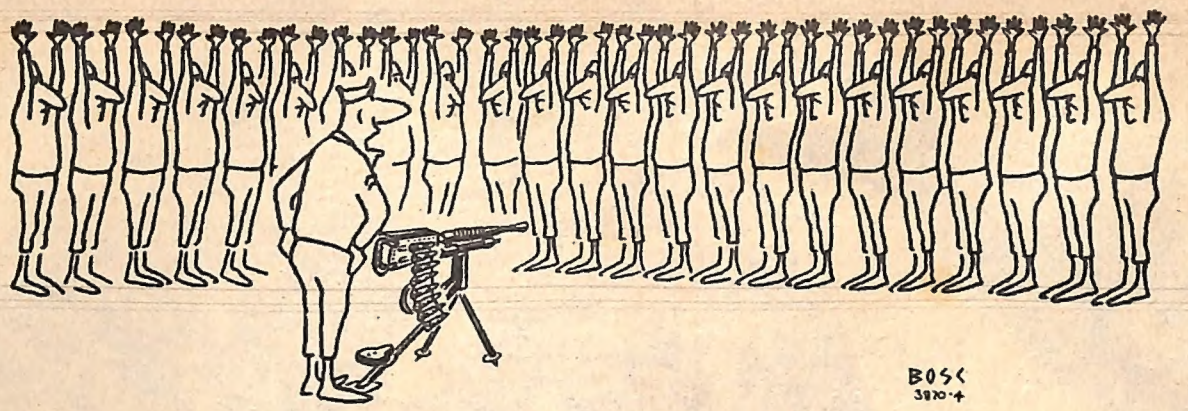

— Sersemler indirin ellerinizi aşağı diyorum ! Niyetim makinelerin nasıl çalıştığını göstermekti sadece.

YAZISIZ

YAZISIZ

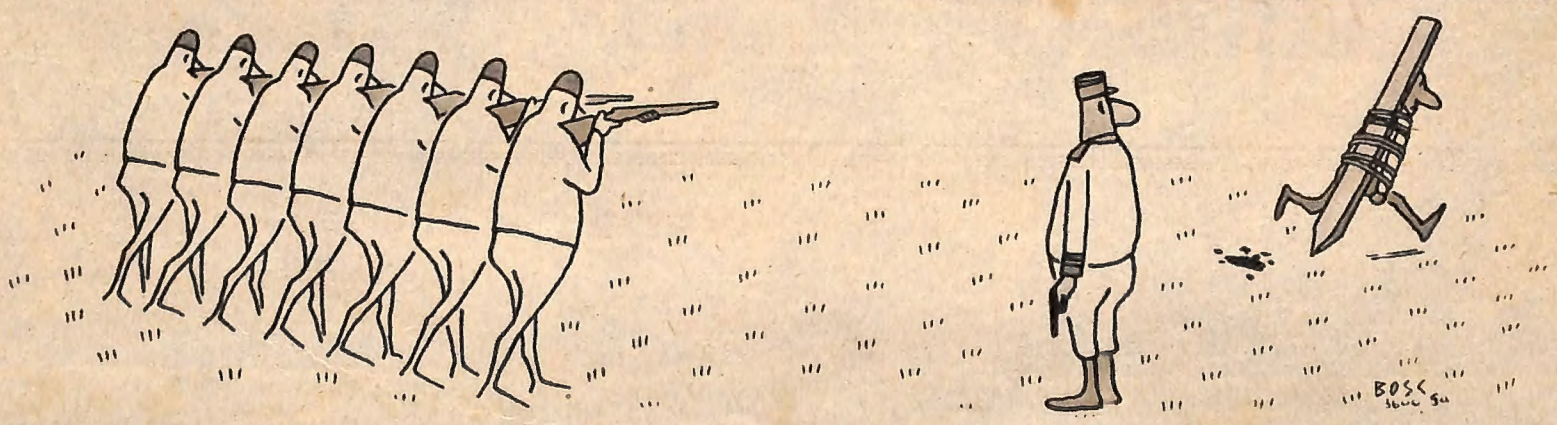

YAZISIZ

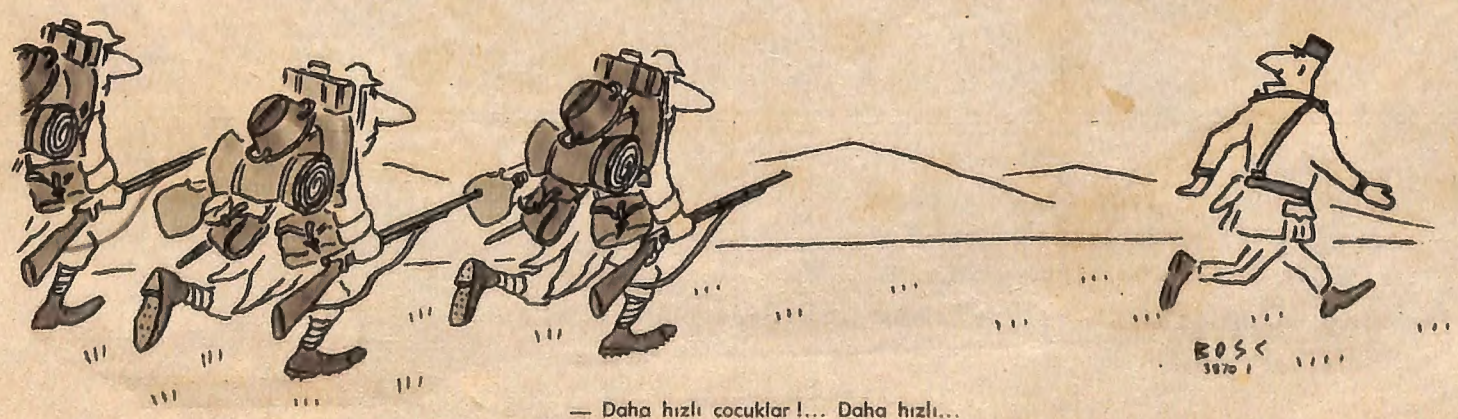

— Daha hızlı cocuklar !... Daha hızlı...

Çorum Halk Oyunları ekibinden

HALK oyunları, milletlerin en büyük kültür servetlerinden biridir.

Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmeti olarak kurduğu «Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi» nin tertiplediği bayramlarda zenginlik ve güzelliklerine şahit olduğumuz halk oyunlarımızın renkli hâtıralarını «Hayat» sahifelerinde zaman zaman tesbit etmekle bahtiyarız.

1958'de
40
APARTMAN
DAİRESİ
ve
1 MİLYON
Lira para ikramiyesi